This volume was donated to LLMC
to enrich its on-line offerings and
for purposes of long-term preservation by

Hawaii State Archives

NA KANAWAI

O KE

AUPUNI KUIKAWA,

O KO

HAWAII PAEAINA.

HOOHOLOIA E KA AHA KUKA A ME HOOKO.

KANAWAI 1 A 42.

HONOLULU:

PAIIA E KA HAWAIIAN GAZETTE COMPANY.

1893.

AUPUNI KUIKAWA

O KO HAWAII PAEAINA.

KA AHA HOOKO:

S. B. DOLE, Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Paeaina, a Kuhina o ko na Aina E.

J. A. KING ..... Kuhina Kalaiaina

S. M. DAMON ..... Kuhina Waiwai

W. O. SMITH ..... Loio Kuhina

KA AHA KUKA:

W. C. WILDER, Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Paeaina.

C. BOLTE,
CECIL BROWN,
JOHN NOTT,
JOHN ENA,
JAMES F. MORGAN,
ED. SUHR,
JOHN EMMELUTH,
E. D. TENNEY,
W. F. ALLEN,
HENRY WATERHOUSE,
A. YOUNG,
F. M. HATCH,
JOS. P. MENDONÇA.

CHAS. T. RODGERS, Kakauolelo o ka Aha Kuka a me Hooko.

KUAHAUA.

Iloko o na la mua o ka moolelo o Hawaii nei, ua loaa iaia he Aupuni Kumukanawai i lawelawe hoopono ia me na hoolilo pakiko no ka pono o ka lehulehu.

Ua kahea aku ka Nohoalii ma ke ano i poe e ao iaia i ka poe naauao, hoopono, a manao kaulike, he poe i kanalua ole ia ko lakou hoopono e ka poe kue ia lakou ma ke kahua kalaiaina.

Ua hooiaia ke kulana kupaa o ke Aupuni, aole i noonooia na manao kue a me na hoalaala kipi. Ua malamaia na pono pilipaa, a ua hoomahuahuaia i kela a me keia manawa na pono o na makaainana, a ua hoemiia mai ka mana o ka Moi mamuli o ka hana ponoi ana o na Moi mamua a mahope mai o lakou.

Ua mau mai keia ano o ka noho ana, me ke koe o kekahi mau manawa kakaikahi loa, a hiki i ka pau ana o na makahiki mua o ka noho Moi ana o ka Moi Kalakaua i make. Ia wa ua hiki e hoomaopopoia ua loli ae ka manao o ka mea e noho Moi ana a me na mea e alakai ana i ka Nohoalii. Ma keia ua pii mau ae ka manao o ka Moi e hoomahuahua aku i na mana Moi, e hoopunahele i ka poe kuewa a me ka poe ano maikai ole a kulana ole iwaena o ka lehulehu, e hoohaiki i na pono a me na mana o na makaainana ma ka hoomau ana aku i na hana ekaeka e pili ana i ka poe koho balota ; a mamuli o ka mana a me ka hooikaika ana o ka poe paa oihana a me na hana ino e ae e alakai hewa i na koho balota ana, a o ka hopena, ua lilo ka mana a pau

e pili ana i ka Mana Hooko a me ka Mana Kaukanawai, a pela pu no hoi me kekahi hapa o ka Mana Hookolokolo o ke Aupuni malalo o ka mana o ka Nohoalii.

Mamuli o keia mau mea i ulu mai ai na manao hoowahawaha a me ke ala ana mai o na hana o ka M. H. 1887, nana i lawe mai ka Moi mai i kekahi hapanui o na mana i loaa iaia ma keia ano kupono ole.

O na alakai oia hana aole lakou e huli ana i ko lakou pono iho, aole hoi i ka mana kalaiaina, a me ke kinai ana i ke Aupuni o na kanaka Hawaii.

Ina oia ko lakou manao, ua hiki no ke hooko ia me ka oluolu loa, no ka mea, ua lilo ia lakou ka mana holookoa.

O ko lakou manao, oia no ka loaa o kekahi Aupuni kupono ma o kekahi Aha Kuhina hilinaiia, i kokua ia, a maluna o lakou ke koikoi o ka lakou mau hana malalo aku o na lunamakaainana i kohoia e na makaainana. Ua hookomoia kekahi olelo o keia ano iloko o ke Kumukanawai, a mahope mai ua hooholoia he kanawai e ka Ahaolelo e hoakaka pono ana ma na hana a pau e pili ana i ke Aupuni e hana ka Moi mamuli wale no o ke aoia ana e ka Aha Kuhina, a mamuli wale no oia mea e hana ai oia.

Ua ae oluolu ka Moi i keia manao a ua hoike i na manao minamina no na hana i hala, a ua waiho mai i na ae hooia ana no ka wa e hiki mai ana.

Aneane no mai ka la mai oia mau ae ana a hiki i kona wa i make ai, ua ikeia ka moolelo o ke Aupuni he hakoko mau mawaena o ka Moi ma kekahi aoao a me ka Aha Kuhina me ka Ahaolelo ma kekahi aoao; o ka mua, e hoao mau ana ma na ano a pau e hoole i kana mau mea i ae ai a hoihoi hou mai i na mana i laweia aku.

O keia mau hakoko ana i kekahi manawa ua lilo i haunaele, a mahope mai ua ae no ka Moi, a ua hoike no i na manao mihi a me ka ae e hana e like me na hoohaiki ana a ke Kumukanawai a me na kanawai.

Ma keia mau manawa a pau ua hookoia no kana olelo a hiki i ka wa e loaa ai he manawa kupono hou, alaila hoomaka hou no ka hakoko ana me ka nana ole i na mea i ae mua ia.

I ka wa i nohoalii ai ka Moi Liliuokalani, no kekahi manawa pokole, ua manaolanaia e loaa ana he hana ana ma ke ano hou. Ua hoopau wale ia nae keia manaolana mamuli o kona komo ana iloko o kekahi kue me ka Aha Kuhina e noho ana,i noho ma ko lakou mau wahi me ka aponoia e kekahi hapa nui loa o ka Ahaolelo, o ka hopena nae, ua lanakila ka Moiwahine a ua hoopauia ka Aha Kuhina.

Mamuli o ke kohoia ana o kekahi Aha Kuhina hou i kulike me kona manao a me ko lakou noho ana ma ka oihana a hiki i kekahi manawa mamua koke iho nei, aole i loaa kekahi mea e maopopo ai ke ano o na hana e hanaia ana e ka Moiwahine a hiki i ka weheia ana o ka Ahaolelo iloko o Mei, 1892.

Ua hoike mai ka moolelo o ia Kau Ahaolelo i ka manao paakiki o ka Moiwahine e hahai ma na hana a kona kaikunane i make, a ma na ano a pau loa e hiki ana e imi i ka hoakeaia ana o ka mana Alii, me ka hoemiia mai o na pono o na makaainana.

Iloko o ka hapa hope o ke Kau, ua piha ka Ahaolelo me na hana ekaeka ; o ke kipe a me na hana ino e ae ua lawelawe akea ia i mea e ko ai ka mea i makemakeia, a o ka hopena ua lanakila oia maluna o na poe kue a pau, a ua hoonohoia he Aha Kuhina i koho kaokoa ia e ka Moiwahine ma ke ano kue i ka manao o ke Kumukanawai a me ka pono o na makaainana.

Iloko no o ia hopena maikai ole, ua noho malie no ka aoao i haule me ka hana ole aku i kekahi mea. Aole nae i lawa i kona manao kona lanakila ana, a ma ka la hope o ke Kau, ua lawe kuleana ole ae ka Moi i ka mana e kukala i Kumukanawai hou, a iwaena o na mea i manaoia ma ia Kumukanawai ua manaoia e hoonele i hookahi hapa o ka poe kupono i ke koho, a poe ona hoi o eiwa hapa-umi o na waiwai iloko o keia Aupuni i ka mana koho balota, e hoopau i ke kohoia ana o na 'Lii iloko o ka Ahaolelo, a e hookomo ma ia wahi i na 'Lii i kohoia e ka Moi.

O ka moolelo piha o keia hoao ana a me na hana mahope mai e pili ana, ua hoikeia no ia maloko o ka hoike o ke KOMITE MALAMA MALUHIA i na makaainana o Honolulu, a me ka olelo hooholo i hooholoia ma ka halawai makaainana i malamaia ma ka la 16 iho nei, a o ka pololei o ia hoike a me ke kupono o ia olelo hooholo, ma keia, ke hooia ia aku nei ka pololei.

O keia mau hana i puka ae mamuli o na hana hoololiloli mau ana, he mau mea ia nana i hoike mau mai me ka maopopo, me ka minamina no nae, kekahi hapanui loa o ka poe kupono iwaena o ka lehulehu, aole e hiki ana e loaa ke aupuni kuokoa i hooponopono kumukanawai ia e na kanaka i hiki e malama iaia iho mai na hoala kipi ana a me na hana kaili mana o na 'lii, malalo o ke ano aupuni e ku nei.

He elima mau hoala kipi e kue ana i ke aupuni i ala mai iloko o elima makahiki me ehiku mahina. Ua manao maoli ia o ka hoao kipi o ka Poaono iho nei, ina aole e hana ia ana na hana kuio maoli, he mea ia e poino loa ai ko kakou inoa maikai ma na aina e, a he mea hoi e hoohikiwawe mai ai i ka poino maluna o ko kakou kulana dala i kupilikii i keia manawa, a o na hooia e pili ana i ka hoomalu ia ana o ke ola, ka noho lanakila ana a me ka waiwai, e emi mau mai ana a e inoino loa aku ana ko kakou kulana aupuni.

Mamuli o keia manaoio a me ka manao maoli no o na mea e hanaia nei oia no ka mea i oi ae ke kupono no ka malama ana i na pono pilikino, pono kalaiaina, a waiwai o kela a me keia kanaka o ka aina.

O makou, na makaainana a me ka poe e noho ana ma ko Hawaii Pae Aina, i hoohuiia, a e lawelawe ana no ka maluhia o ka lehulehu a me ka pono o na mea a pau, ke kukala aku nei e like me keia :

1. Ma keia, ke hoopau loa ia nei ke ano hooponopono Aupuni Moi o Hawaii nei.

2. Ma keia, ke kukuluia nei he Aupuni Kuikawa no ka hoomalu a hooponopono ana o na hana o ka lehulehu, a no ka

malama ana i ka maluhia a hiki i ka manawa e hiki ai e hooponoponoia a aelike ia na kumu e hoohuiia ai me Amerika Huipuia.

3. Oia Aupuni Kuikawa, oia no kekahi Aha Hooko o eha lala, a ke kukalaia aku nei oia poe oia no o

S. B. DOLE,
J. A. KING,
P. C. JONES,
W. O. SMITH.

A na lakou e hooko i na keena oihana o ke aupuni, o ka inoa mua e lawelawe ma ke ano Peresidena a Lunahoomalu o ia Aha, a e lawelawe ana i ke keena o ko na Aina E, a o kekahi poe iho e lawelawe ana ma na keena Kalaiaina, Waiwai, a Loio Kuhina pakahi e like me ke kau ia ana o ko lakou mau inoa, e like me na kanaka Hawaii e ku nei ma ke ano kulike me keia olelo kuahaua ; a me kekahi Aha Kuka o umikumamaha mau lala, a ke hoike ia aku nei oia no o

S. M. DAMON,
L. A. THURSTON,
J. EMMELUTH,
J. A. McCANDLESS,
F. W. McCHESNEY,
W. R. CASTLE,
W. C. WILDER,
A. BROWN,
J. F. MORGAN,
H. WATERHOUSE,
E. D. TENNEY,
F. WILHELM,
W. G. ASHLEY,
C. BOLTE.

E loaa no hoi i ua Aha Kuka nei ka mana kaukanawai laula.

Oia Aha Hooko a Aha Kuka, e loaa no ia laua, oiai e noho pu ana, ka mana e hoopau i kekahi lala o kekahi oia mau Aha, a e hoopiha i ka hakahaka a me na hakahaka e ae.

O na luna a pau malalo o ke Aupuni e ku nei i keia manawa, ke noi ia aku nei lakou ma keia e hoomau no i ka hooko ana i

na hana e pili ana i ko lakou mau oihana, koe nae keia poe i hoikeia na inoa malalo iho nei :

MOIWAHINE LILIUOKALANI,
CHARLES B. WILSON, Ilamuku,
SAMUEL PARKER, Kuhina o ko na Aina E,
W. H. CORNWELL, Kuhina Waiwai,
JOHN F. COLBURN, Kuhina Kalaiaina,
ARTHUR P. PETERSON, Loio Kuhina,

i hoopau ia ma keia mai ko lakou mau oihana ae.

5. O na Kanawai Hawaii a me na manao Kumukanawai a pau i kulike me keia e mau no ko lakou mana a hiki i ka manawa e kauoha hou ia aku ai e na Aha Hooko a Aha Kuka.

(Kakauinoa) HENRY E. COOPER, Luna Hoomalu,

ANDREW BROWN,	THEODORE F. LANSING,
JOHN EMMELUTH,	C. BOLTE,
ED. SUHR,	HENRY WATERHOUSE,
W. C. WILDER,	F. W. McCHESNEY,
W. O. SMITH,	L. A. THURSTON,
W. R. CASTLE,	J. A. McCANDLESS,

Komite Malama Maluhia.

Honolulu, H. I., Ianuari 17, 1893.

NA KANAWAI

O KE

AUPUNI KUIKAWA O KO HAWAII PAEAINA.

KANAWAI 1.

E PILI ANA I NA MANA A ME NA HANA O KA PERESIDENA A ME KA AHA HOOKO.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O na mana a pau i haawiia mamua aku nei e na kanawai, a me na hana a pau i kauohaia e hanaia e ka Moi o ke Aupuni Hawaii, ma keia hope aku ua haawiia a e hanaia a e hookoia e ka Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, malalo o na olelo o ka Olelo Kukala; eia no nae hoi e lawelaweia ka mana hoole i ka apono i kekahi kanawai (vito) mamuli wale no o ka aponoia ana i kakauia o elua mau lala e ae o ka Aha Hooko.

PAUKU 2. O na mana a pau i haawiia mamua aku nei e na kanawai, a me na hana a pau i kauohaia e hana a e hookoia e ka Aha Kuhina o ke Aupuni Hawaii, ma keia hope aku ua haawiia e hanaia a e hookoia e ka Aha Hooko o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, malalo o na olelo o ka Olelo Kukala.

PAUKU 3. E lilo keia kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 20 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 2.

E PILI ANA I NA HOOHIKI OIHANA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O na kanaka a pau e paa ana i kekahi oihana, a i ole ia e noho hana ana a ua hoohanaia paha e ke Aupuni e hoohiki no lakou i keia olelo hoohiki mahope iho nei iloko o iwakalua la mahope iho o ka hoolahaia ana o keia Kanawai, oia hoi keia:

Ke hoohiki paa nei au e kokua mau no wau a e lilo no i kanaka kupaa mahope o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a e hana a hooko pololei i na hana e pili ana i ka oihana a hana.....

Kakauinoaia .....

Ka inoa o ka oihana.....

Hoohikiia a kakauinoaia imua o'u i keia la....o..... .....

M. H.....

Eia no nae aole e manaoia kekahi luna aupuni a mea paha i hoohanaia e noho nei i keia manawa ma ka hana o ke Aupuni

ua hoohiki ole oia, aia no a loaa iaia ka hoolaha ana no umi la no keia Kanawai.

PAUKU 2. O kela a me keia mea e komo ana i ka hana o ke Aupuni e hoohiki no oia a kakauinoa i ka olelo hoohiki maluna ae nei.

PAUKU 3. Ua hiki no e hoohiki ia a kakauinoaia ka olelo hoohiki maluna ae nei imua o kekahi Lunakanawai Kiekie, Lunakanawai Kaapuni, Lunakanawai Apana a Notere o ka Lehulehu paha.

PAUKU 4. E lilo keia Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 20 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 3.

E HOOLOLI AI I KA MOKUNA VI. O KE KANAWAI KARAIMA E PILI ANA I KE KIPI.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O kela a me keia mea e noho malu ana malalo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i hoomakaukau i na mea e kaua aku ai i ua Aupuni la, a uhai mahope o kona mau enemi, e haawi ana i na kokua a me na hooluolu ana ia lakou iloko o ka Pae Aina Hawaii a wahi e ae paha, ua ku ka hewa kipi ia mea.

PAUKU 2. O na mea a pau i ku ka hewa kipi e make no lakou, a e like paha me ka manao ana o ka Aha Hookolokolo he kupono, e hoopaahao ia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e emi i ka elima makahiki, a e hoouku ia aole e emi i ka elima tausani dala, a oia uku hoopai e lawe ia ae a e ohi ia mai loko o kekahi a mai kona waiwai no paha a pau, paa a me lewa, o ua waiwai la i ona ia eia i ka manawa o ka hana ia ana o ia kipi, me ka nana ole ia o kekahi kuai a hoolilo ana paha i hana ia me kekahi mea i ike i ua hana kipi ana la a pau i hoahewa ia pela, aia hou hoi, ua kupono ole e noho ma kekahi oihana malalo o keia Aupuni.

PAUKU 3. Aole kekahi mea e ahewa ia i ke kipi ke ole mamuli o na olelo hoike o elua a oi aku mau hoike i ike i ua hana kue Kanawai ana la a mamuli paha o kana olelo ae i ka wa e noho akea ana ka Aha Hookolokolo.

PAUKA 4. O kekahi mea e noho malu ana malalo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a he ike kona i ka hanaia o kekahi kipi aku i ua Aupuni la, e huna ana aole hoike koke ae, e like me ka hiki, a hai aku i kekahi hoa o ka Aha Hooko a i kekahi Lunakanawai paha o kekahi Aha Hookolokolo Kakau, a i ka Ilamuku paha, a i kekahi Makai Nui a Hope Makai Nui paha, na ku i ke kipi ia mea ma ke ano kokua a e hoopaiia ma ka hoopaahao ma ka hana oolea no aole e oi i elima makahiki a ma ka hoouku ia ana aole e oi aku i ka elima tausani.

PAUKU 5. Ina he elua mea a oi aku paha i ohumu e hookahuli e kulai ilalo, e hoolilo i mea ole ma ke oolea i ke Aupuni Kuikawa o ka Pae Aina Hawaii, a e kaua aku iaia a i kue aku me ka ikaika i ka mana o ia Aupuni, a me ka ikaika ua hoopahua, alai a hooulolohi i ka hooko ana i ke Kanawai o ke Aupuni, a me ka ikaika e hopu, e lawe a e paa i kekahi waiwai o ke Aupuni me ke kue i kona mana e hoopai pakahi ia no lakou ma ka hoouku ia ana aole e emi i ka elima haneri dala a aole e oi i ka elima tausani dala, a ma ka hoopaahao ma ka hana oolea no aole e oi i ka eono makahiki, a ma ua hoouku a hoopaahao ana la paha.

PAUKU 6. Ina kekahi mea e hoolako ana i na koa a me na sela paha iloko o ka Pae Aina Hawaii e komo aku e kue me na lako kaua i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a e wehe ana paha iloko o ka Pae Aina Hawaii i kekahi wahi e hoolako ai no ka hookomo ana i ua poe koa a sela la paha, e lawelawe ma kekahi ano ma ke kue me na lako kaua i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, e hoopaiia oia me kekahi hoouku ia ana aole e emi i ka elima haneri dala a aole e oi i ka elima tausani dala, a me ka hoopaahaoia ma ka hana oolea no aole e emi i ka eono mahina a aole hoi e oi i ka eono makahiki.

PAUKU 7. O na koa a me na sela a pau i lawelawe maloko o ko Hawaii Pae Aina, me ka manao e noho me na mea kaua, a hana kue aku i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, e hoopaiia no me ka hoouku o hookahi haneri dala a ma ka hoopaahao aole e emi i ka hookahi makahiki a aole e oi i ka ekolu makahiki.

PAUKU 8. O ka noho malu malalo o ke Aupuni oia no ka malama pono, hoolohe a kokua i ku i ke Aupuni mai ka poe e noho ana malalo o kona hoomalu. O ke kanaka o na aina e, ina paha kona aina hanau e noho ana maluhia a e kaua ana paha me keia Aupuni, ua paa no kona noho malu ana malalo o keia Aupuni iloko o kona manawa e noho ana maloko o kona mau palena, a ua ku no hoi i ka hana kipi a me ke kipi ma ke ano kokua.

PAUKU 9. Ma keia ua hoopauia ka Mokuna VI. o ke Kanawai Karaima.

PAUKU 10. E lilo keia Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 20 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 4.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA HOOHOLOIA ANA O NA KANAWAI.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. E lawelawe pu ka Aha Hooko me ka Aha Kuka ma ka hana i na hana kau kanawai; a o ka Lunahoomalu o ka Aha Hooko oia no, mamuli o kona oihana, (ex-officio) ka Lunahoomalu o ia Aha Kau Kanawai.

PAUKU 2. O na Bila Kanawai a pau i hooholoia e ia Aha Kau Kanawai i mea e mana ai lakou ma ke ano he Kanawai, e kakauinoaia e ka Peresidena a me hookahi lala o ka Aha Hooko. Ina aole i kakauinoaia kekahi Bila Kanawai e like me ia i olelo mua ia ae la iloko o elima la mai ka manawa i waihoia aku ai imua o ka Peresidena, alaila e lilo no ia i Kanawai ma ia manawa. Aka, ina ua hoihoi aku ka Peresidena i ua Bila Kanawai la i ua Aha Kau Kanawai la mamua ae o ka pau ana o na la elima me ke kakauinoa ole ia, me kona mau kumu o ka hoole ana, i kakauinoa pu ia e elua mau lala e ae o ka Aha Hooko, aole no e lilo ia i Kanawai, ina aole e hapai hou ia ka noonoo ia ana iloko o elima la mahope iho o ia hoihoi hou ia ana ae e like me ia i olelo mua ia ae nei a hooholo ia ma ke koho ana o eiwa lala o ia Aha Kau Kanawai i hui ole ia me na lala o ka Aha Hooko.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 21 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 5.

He Kanawai e Pili ana i ka Inoa o ke Aupuni o ko Hawaii Pae Aina.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hanaii Pae Aina:

Pauku 1. Ma keia ke kukala ia aku nei o ka inoa o ke Aupuni o ko Hawaii Pae Aina oia no ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

Aponoia i keia la 21 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 6.

E Hoopau loa ai i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Haawi ana i ka Pono e Kukulu a Malama i Aha Lulu" i Aponoia ma ka la 13 o Ianuali, M. H. 1893.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e haawi ana i ka Pono Kukulu a Malama i Aha Lulu," i aponoia ma ka la 13 o Ianuari M. H. 1893, ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 2. E lilo keia i Kanawai i mea mana mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 25 o Ianuari M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING.

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 7.

HE KANAWAI E HOOMANA AI I KE KUKULU ANA I KA PUALI KOA AUPUNI.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O ka inoa o ka oihana koa o ko Hawaii Pae Aina, oia no ka Puali Koa Aupuni Hawaii.

PAUKU 2. O ka Peresidena o ke Aupuni Kuikawa, oia no ka Alihikaua Nui o na Puali Koa Aupuni.

PAUKU 3. Na ka Alihikaua Nui me a mamuli o ka ae ana o ka Aha Hooko e hoonoho a hookohu i na luna koa, na ukali a me na luna koa laina. O na luna koa oia no he Konela a me ka Lukanela Konela; o na luna koa ukali oia no he Mekia, Kuata master, Luna Pu, a me ke Kauka; o na luna koa laina oia no na Kapena a me na Lukanela o kela a mə keia puali. Ua hiki no i ka Alihikaua Nui e hoonoho ae i na Luna koa ana i manao ai i mau ukali nona; e hana ia mau luna koa me ka uku ole.

PAUKU 4. O na Koa Aupuni he eha mau puali koa no ia, hookahi puali ku mau me ka ukuia a me ekolu mau puali pualu

i loaa ia lakou na kokua ia ana mai ke Aupuni aku i hoakakaia mahope ae nei. Eia no nae ua hiki no i ka Aha Hooko me ke apono ana mai o ka Aha Kuka e hoala i na puali e ae a lakou i manao ai he kupono.

PAUKU 5. O na puali o na Koa Aupuni e loaa no na kanaka aole i emi malalo o kanaono-kumamakahi aole hoi e oi ae mamua o hookahi haneri me iwakalua, a ua hiki e loaa keia mau luna mahope ae nei: hookahi kapena, hookahi lukanela ekahi, hookahi lukanela elua, hookahi kakiana ekahi, hookahi kuata master kakiana, eha mau kakiana, ewalu mau kopala a me elua hookani pila.

PAUKU. 6 E hoolakoia na puali koa aupuni me na mea kaua a me na lako e ae ma ke ano like me na puali o ia ano iloko o ka Puali Koa o Amerika Huipuia.

PAUKU 7. O na kanaka a pau e komo ana i ka Puali Koa Aupuni e kakauinoa no lakou i ka papa inoa o ka puali, e hoohiki kokua i ke Aupuni e like me ia i hoakakaia ma ke Kanawai 2 a ma ke ano pu no hoi i hoakakaia ma ka Pauku 8 o keia Kanawai, a e komo no ka manawa aole e emi malalo o hookahi makahiki.

PAUKU 8. O na luna koa a me na koa a pau o ka Puali Koa Aupuni i ko lakou wa e lilo ai i mau lala a mamua ae o ka hoomaka ana i ka hana, a pela no ma kela a me keia komo hou ana mahope mai, e hoohiki a kakauinoa i kela olelo hoohiki mahope iho nei, a ua loaa ka mana i na luna koa a pau i hookohu maoli ia e hoohiki aku ia olelo hoohiki : Ke hoohiki oiaio nei au e kokua no wau i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a e malama a kokua i na kanawai a pau a me na luna a pau i hoohanaia ma ka hooko ana o ia mau kanawai.

PAUKU 9. O na luna koa, ka poe hookani pila a me na koa a pau nana i hooko i na hana e pili ana i ka oihana koa e like me ia i hoakakaia ma keia Kanawai, ua ku no lakou i ka hookuu ia ana mai ka hookaa ana i ka auhau kino a me ka auhau alanui a e hookuu ia mai ka hana ana ma ke ano he jiure.

PAUKU 10. Ina wa a pau a kekahi poe i lawa ko lakou nui i kupono i ka hana koa, e kakauinoa ai i kekahi noi e hoala i puali, na ka Akukana ma ke noi ana o ua poe la, a me ka apono ana o ka Alihikaua Nui e koho i manawa a me kahi e halawai ai no ka hoala ana.

PAUKU 11. E noho hoomalu ka Akukana ma ka halawai a hooponopono ia mea, hooponopono i ke koho ana i na luna hookohuia o ka puali, e hana ia ke koho ana ma ka balota; mahope o ke koho ana e hana oia i papa o ka poe i hoonohoia, i palapala hoike no kela a me keia luna i koho ia a hooili aku i ka Alihikaua Nui.

PAUKU 12. Ua hiki no i ka Alihikaua Nui me ka ae pu ana mai o ka Aha Hooko e hoole i ka haawi ana i hookohu no kekahi luna koa i kohoia a i hoonohoia paha ina ma ko lakou manao ua kupono ole ia mea ma kekahi ano e lilo i luna koa iloko o ka Puali Koa Aupuni.

PAUKU 13. Ua hiki no i kela a me keia puali o na Puali Koa Aupuni e lawe i inoa kaawale nona iho, aka e ike ia ma o kekahi hua e like me ka mea e hoakaka ia ana e ka Akukana ma ka puali a i ole ia bataliona paha.

PAUKU 14. O kela a me keia puali mahope koke iho o kona kukulu ia ana e komo i ka hana o ke Aupuni, a e noho malalo o na kauoha a ka Alihikaua Nui.

PAUKU 15. Na ka Alihikaua Nui me ka apono ana o ka Aha Hooko e hana i na rula a me na hooponopono ana no ka hoomalu a hooponopono ana o na puali koa ana i manao ai ua kupono.

PAUKU 16. O na Puali Koa Aupuni i kukulu ia mamuli o keia nei e hoolako ia no lakou e ke Aupuni a e loaa no ia lakou ka uku no ka lakou hana e like me ka mea e hooholo ia ana e na Aha Hooko me Aha Kuka.

PAUKU 17. Ua hiki no e hoopau ia ka Puali Koa Aupuni, a i ole ia o kekahi hapa paha, ma ke kauoha o ka Aha Hooko.

PAUKU 18. O na Mokuna 52 o na kanawai o 1890 a me na kanawai a me na hapa kanawai e ae a pau e kue ana i keia, ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 19. E mana keia kanawai mai kona hoolaha ia ana aku.

Aponoia i keia la 27 o Ianuari M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 8.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA HEWA HOALAALA-KIPI.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O na mea a pau ua hana i ka hewa mikamina ina hoolaha aku ma ka olelo waha ana a ma kekahi ano e ae paha i kekahi mau olelo a palapala paha me ka manao hoalaala kipi. Ina o ka mea i hoolahaia pela he mau olelo i kamailio ia, ua kapaia ka hewa he hoopuka ana i na huaolelo hoalaala kipi. Ina o ka mea i hoolahaia pela he mau huaolelo i kakauia a i ole ia i paiia, ua kapaia ka hewa he hoolaha ana i ka laipila hoalaala kipi.

PAUKU 2. O na mea a pau ua hana i ka hewa mikamina ina ua ae me kekahi mea a mau mea paha e hana i kekahi hana i mea e kokua a holomua ai paha kekahi manao hoalaala kipi i loaa ia laua a i ole ia ia lakou no paha apau. Oia ano hewa ua kapaia he ohumu hoalaala kipi.

PAUKU 3. O ka manao hoalaala kipi he manao no ia e manao ino ia a hoowahawahaia, a i ole ia e hoala i na manao kue i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a i ole ia i na kanawai o ia aupuni, a i ole ia e paipai a hoala i na kanaka e hoao me ka ikaika e hoanoe ae i kekahi mea i hanaia mamuli o na kanawai o ke Aupuni Kuikawa, a i ole ia e hoala i na kue a kipi ana i ke Aupuni Kuikawa, a i ole ia e kokua i ka hoala ana i manao ino a kue mawaena o na lahui like ole ma ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 4. Ma ka hoomaopopo ana i ka manao maoli i hoopukaia ai kekahi mau olelo, kakauia ai a paiia ai paha, a i hoolahaia ai kekahi palapala, a i ole ia i hanaia ai kekahi aelike ana, he hoalaala kipi ia a aole paha e manaoia kela a me keia kanaka ua manao maoli no oia e hanaia a e loaa mai ana na hopena e ukali mau ana i kana mea i hana ai, a i ole ia i kana mea i olelo ai a i hoolaha ai ma ia manawa a malalo o na mea ana i olelo ai pela, hoolaha ai a i hana ai.

PAUKU 5. O kekahi mea i hoahewaia no kekahi mikamina malalo o keia Kanawai e hoopai ia oia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea no ka manawa e oi ole ana i ka elua makahiki, a i ole ia ma ka uku hoopai aole e oi aku mamua o hokahi tausani dala.

PAUKU 6. E loaa no ka mana like i na Lunakanawai Apana a me na Lunakanawai Kaapuni e hookolokolo mua a hooholo i na hihia e ulu ae ana malalo o keia Kanawai.

PAUKU 7. E lilo keia Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 30 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 9.

E PILI ANA I KA LAWE ANA MAI I NA PU A ME NA LAKO KAUA A ME NA MEA PAHU.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O ka lawe ana mai iloko o ko Hawaii Paeaina i na pu, na lako kaua, ka dainamite, giant powder a me na mea pahu e ae o ia ano, koe wale no e ke Aupuni, ma keia ua papa loa ia; eia nae, ua hiki no i ka Aha Hooko ke manao lakou he pono, e ae aku e laweia mai ia mau waiwai ma ke noiia ana pela, malalo nae o ka uku ana i na dute i kauia e ke kanawai ma ia mau mea.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 30 o Ianuari, M. H., 1893.

SANFORD .B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Paeaina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 10.

He Kananwai e pili ana i na Hana Hoowahawaha.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. O na Aha Hooko a me Kuka e noho pu ana, e loaa no ia laua ka mana e hoopai aku ma ka hoopaahao ana no ka manawa i oi ole ae mamua o kanakolu la, i kela a me keia mea i hana i na hana hoohaahaa i ua Aha la mamuli o ka hana ana i kekahi hana hoohaunaele a hoohaahaa paha, a i ole ia, nana i hoolaha i na hoike oiaio ole e pili ana i na hana o ka Aha i oleloia, a i ole ia, na olelo hoinoino a hoohaahaa e pili ana i ua Aha la; a i ole ia ua hoopuka i na olelo hooweliweli, hanaino i ke kino a waiwai paha o kekahi o kona mau lala, no kekahi mea i oleloia a i hanaia paha iloko o ka Aha Kuka; a i ole ia nana i hoeha, a hoao e hoeha aku i kekahi o lakou no ia mea; a i ole ia, nana i hoeha a hopu paha i kekahi hoike a mea e ae paha i kauohaia e hele aku imua o ia Aha, oiai e hele ana oia ilaila, a i ole ia, e hoi ana mai laila mai, a i ole ia, nana i hoopakele i kekahi mea i hoopukaia maloko o ke kauoha o ia Aha.

Pauku 2. E mana keia i Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 31 o Ianuari, M. H. 1893.

SANDFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Paeaina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 11.

He Kanawai e Kukulu ai i ka Oihana Hope Peresidena.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

Pauku 1. E kohoia maiwaena o na lala o ka Aha Kuka kekahi mea, a oia no ka Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a oia mea ina e make, haalele a hiki ole ke hana, a i ole ia, ua kupono ole ka Peresidena, e loaa no iaia a e lawelawe no oia i na mana a pau loa o ka Peresidena a hiki i ka manawa e kohoia ai i Peresidena, a i ole ia, e pau ai ia hiki ole e hana a kupono ole paha.

Pauku 2. Ina ua kaawale aku ka Peresidena, o ka Hope Peresidena, a mamuli o kona oihana (ex-officio) ka lunahoomalu o na Aha Hooko a me Kuka, oiai e noho ana ma ke ano he Aha Kau Kanawai.

Pauku 3. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 3 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Paeaina.

J. A King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 12.

He Kanawai e Hoohaiki ai i ka Lawe ana mai a me ke Kuai ana o ka Opiuma a me na Mea i Hanaia no loko mai o ka Opiuma.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

Pauku 1. Ua kapu loa ka lawe ana mai i ka opiuma a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma maloko o ko Hawaii Pae Aina, koe wale no na mea i hoakakaia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai ; a o ka mea nana e hoopae mai, kuai aku, haawi a hoolako aku paha i ka opiuma a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma i kekahi kanaka maloko o ko Hawaii Pae Aina, koe wale no na mea i olelo ia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai, e hoopaiia oia aole e emi malalo o elima haneri dala, a aole e oi aku mamua o elua tausani dala, a e hoopaahaoia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole i emi malalo o eono mahina aole hoi e oi aku mamua o elua makahiki ; a o ka hapalua o ka hoopai dala i oleloia e haawiia i ka mea i waiho mai i ka hoike i hoahewaia ai ka mea hana hewa.

Pauku 2. Ua hiki no i ka Papa Ola e lawe mai i ka opiuma a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma i kela a me keia manawa ma ke ano nui a lakou i manao ai ua kupono no na hana laau lapaau ma ko Hawaii Pae Aina, a e hoolako aku no ia mea ma ke kumukuai i loaa mai ai i kekahi kauka lapaau a oki paha i loaa iaia he palapala hoomaikai a hoike paha mai kekahi kula ao kauka a kula kiekie paha, a i loaa hoi iaia he laikini e lawelawe ai i ka oihana lapaau maloko o ko Hawaii Paeaina ; a pela pu no hoi me ka mea e malama ana i na laau lapaau ma ke Kahua Ma'i Lepera ma Molokai, e haawi wale ia no ma ke

ano a no na hana lapaau. A ua hiki no hoi i ka Papa i oleloia e hoolako aku ia mea i ke kapena a kauka paha o kekahi moku e holo ana i na aina e i mea e lawelawe ia maluna o ia moku.

PAUKU 3. O ka mea iaia kekahi opiuma a mea paha i hana ia mai noloko mai o ka opiuma i loaa ole iaia mai ka Papa Ola mai, a mai kekahi kahuna lapaau a kauka oki paha i loaa iaia ka laikini, e like me ka mea i oleloia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai, e lilo ua opiuma la i ke Aupuni, a e hopuia ua opiuma nei a haawiia aku i ka Papa Ola, a e hoopaiia ua kanaka nei nana ka opiuma aole e emi malalo o na dala he kanalima aole hoi e oi aku i na dala he elua haneri me kanalima, a i ole ia, e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e emi malalo o hookahi mahina aole hoi e oi aku mamua o eono mahina, a oia mau hoopai a elua e like me ka manao o ka Lunakanawai, a o ka hapalua o ka hoopai dala i oleloia e haawiia i ka mea i waiho mai i ka hoike i hoahewaia ai ka mea i hana hewa.

PAUKU 4. O kekahi kahuna lapaau a kauka oki paha nana i kuai, haawi ma ke ano he laau a hoolako aku paha i ka opiuma a mea paha i hanaia mailoko mai o ka opiuma i kekahi kanaka puhi opiuma a i maa i ka lawelawe ia mea ma kekahi ano e ae, a i ole ia i kekahi kanaka e ae paha, koe wale no ma ke ano he laau i ka manawa ma'i, e lilo i ke Aupuni ka opiuma a pau a mea paha i hanaia noloko mai o ka opiuma e malama ia ana e ia a e hopuia ua opiuma la a mea paha i hanaia noloko mai o ka opiuma a haawiia aku i ka Papa Ola, a e hoopaiia oia e uku i na dala aole i emi malalo o ka iwakalua-kumamalima aole hoi e oi aku mamua o hookahi haneri; a ina e uhai oia i keia Kanawai no na manawa i oi aku mamua o hookahi aole oia e hoolako hou ia i ka opiuma e ka Papa Ola.

PAUKU 5. O na opiuma a me na mea i hanaia noloko mai o ka opiuma a pau i hoolilo ia i ke Aupuni a ua komo iloko o ka malama ana o ka Papa Ola e malama maluhia loa ia a hiki i ka manawa e hoolilo ia aku ai e like me ia i hoakaka ia mahope ae nei maloko o keia nei, koe nae keia, ina o ka nui o ka opiuma i

hopuia ua emi iho malalo o ke kini hapalua paona e hoopau loa ia no ia.

PAUKU 6. Na ka Papa Ola no iloko o ka manawa kupono e kuai aku i na opiuma a mea paha i hanaia noloko mai o ka opiuma a pau i komo iloko o kona malama ana, no ke kumukuai ana i manao ai ua kupono, oia kuai ana ua hiki no e hanaia ma ke akea a akea ole paha e like me ka manao o ka Papa; eia nae, o na opiuma a pau i kuai ia aku pela e lawe ia mai keia aupuni aku. O ka hapalua o na loaa a pau i loaa mai ke kuai ia ana o na opiuma i hooliloia e haawi ia i ka mea nana i waiho mai i ka hoike mawaho ae o ka uku i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, a o ke koena e lilo no ia i waiwai no ke Aupuni.

PAUKU 7. Ma keia ua haawiia ka mana i na Lunakanawai Apana e hookolokolo a hooholo i na hihia a pau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai.

PAUKU 8. Aole e manao ia kekahi mea maloko o keia Kanawai he mea ia e hookuu ia ai kekahi kanaka a moku paha mai na kaumaha a me na hoopai i hoakakaia ma na Kanawai o ko Hawaii Pae Aina e kue ana i ka hoopae malu a pale ana i na dute, aole hoi e hoano e i kekahi hoopii e paa ana i ka la i aponoia ai keia Kanawai.

PAUKU 9. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoomaopopo ai a e hooponopono ai i ka hookomo ana mai, ke kuai ana a me ka hoohana ana i ka opiuma a me na mea i hanaia noloko mai o ka opiuma," i aponoia ma ka la 13 o Ianuali M. H. 1893, a me na Kanawai a hapa Kanawai e ae a pau e kue ana i na olelo o keia Kanawai ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 10. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 16 o Feberuari M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 13.

He Kanawai e Hookaawale ai i ka Huina o Kanalima Tausani Dala i mea e Hookaaia ai na Lilo o kela a me keia ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae aina.

E hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

Pauku 1. Ma keia ke hookaawale ia nei ka huina o Kanalima Tausani Dala ($50,000) mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu no ka hookaa ana i na lilo o kela a me keia ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

Pauku 2. O na huina dala i hookaawale mua ia aku nei mamuli o na olelo hooholo o na Aha Hooko me Kuka e manao ia no oia no kekahi a ua komo iloko o ka hookaawale dala ana maluna ae nei.

Pauku 3. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 16 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 14.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 14 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai e pili ana i na Luna Alanui a me ka Hoolilo ana o na Auhau Alanui a e Hoonoho i mau Papa Alanui Apana, a e Hoakaka i ka Lakou mau Hana," i Aponoia ma ka la 25 o Novemaba, 1887, e like me ia i Hooholoia e ka Mokuna 82 o na Kanawai o ke kau o 1890, a e Pakui mai i Pauku hou i ke Kanawai o 1892 i olelo ia, e Kapaia Pauku 15.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

Pauku 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 14 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai e pili ana i na Luna Alanui a me ka Hoolilo ana o na Auhau Alanui a e hoonoho i mau Papa Alanui Apana, a e hoakaka i ka lakou mau Hana," i aponoia ma ka la 25 o Novemaba 1887, e like me ia i hooholoia e ka Mokuna 82 o na Kanawai o ke Kau o 1890, i heluheluia ai ua Pauku la penei :

Pauku 14. O kekahi mau alanui a alahaka hou i hoomakaukau ia ke kukulu ia ana a hanaia ana paha ma o na haawina dala mawaho ae o na dala Auhau Alanui, ua hiki no e hanaia e ke Kuhina Kalaiaina me ka nana ole i na Papa Alanui Apana.

Pauku 2. Ma keia, ke pakui ia nei he Pauku hou i kapaia Pauku 15 i ke Kanawai o 1887 i oleloia, a penei e heluheluia ai :

Pauku 15. Ina aole i koho o ia he Papa Alanui ma kekahi Apana Auhau, a i ole ia aole he Papa Alanui kupono no kekahi

kumu, ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina e koho aku i ekolu mau kanaka kupono e noho ana ma ia apana, a e lawelawe no lakou ma ke ano he Papa Alanui, a o lakou no ka Papa Alanui o ia apana a hiki i ka manawa koho balota mau.

PAUKU 3. E lilo keia i Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 16 o Feberuari M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 15.

E HOOPAU LOA AI I KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOAKAKA AI NO KA HOOKOHU ANA I HOOKAHI LUNAKANAWAI HOOMALU A ME ELUA LUNAKANAWAI APANA ILOKO O KA APANA O HILO MOKUPUNI O HAWAII A E HOAKAKA HOU AKU AI E MAHELE IA A E HOOLILO IA KA APANA O HILO I OLELOIA I EKOLU APANA HOOKOLOKOLO KAAWALE."

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoakaka ai no ka Hookohu ana i Hookahi Lunakanawai Hoomalu a me Elua Lunakanawai Apana iloko o ka Apana o Hilo Mokupuni o Hawaii a e hoakaka hou aku ai e mahele ia a e hoolilo ia ka

Apana o Hilo i oleloia i ekolu Apana Hookolokolo kaawale," i aponoia ma ka la 9 o Augate, M. H. 1892, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 2. E lilo keia i Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 16 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 16.

He Kanawai e Hoomana ai i Kekahi Aie Lahui a me ka Hoopukaia ana o na Bona i mea Hoopaa no ia aie.

No ka mea, o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoomana ai i kekahi Aie Lahui a e hoomaopopo ai i na hana e hoohanaia ai ke Dala i aie ia aku," ua aponoia ma ka la 11 o Ianuari, M. H. 1893;

A no ka mea, ma ka la 17 o Ianuari, M. H. 1893, ua kukalaia a kukuluia ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina a ua lilo iaia na pono a me na mana a pau o ke Aupuni Hawaii e ku ana mamua aku; Nolaila, ano, i mea e hooko ia ai ka manao o ke Kanawai i oleloia i aponoia ai ma ka la 11 o Iauuari 1893.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku I. Ma keia ke hoomana ia nei ke Kuhina Waiwai me ke apono ana o ka Aha Hooko e hoopuka aku i na Bona kupono o ke Aupuui Hawaii o kekahi helu i emi ole iho malalo o hookahi tausani dala, a no ka huina nui aole e oi aku mamua o ehiku haneri me kanalima tausani dala ($750.000) ma ke ano a no na hana i hoakakaia ma keia Kanawai.

Pauku 2. O na bona i oleloia e hookuu ia no ia mai na auhau a pau, a e kau ana i ka ukupanee aole e oi aku mamua o eono pa-keneta no ka makahiki, a e uku ia ana i kela a me keia hapalua makahiki, a e hookaa pau loa ia iloko o ka manawa aole e emi malalo o na makahiki elima, aole hoi e oi aku mamua o na makahiki he iwakalua mahope iho o ka la o ka hoopukaia ana, e hookaaia ke kumupaa a me ka ukupanee ma ke dala gula o Amerika Huipuia, a i ole, ma kona mea like ma kona ana kaumaha a maikai e ku nei i keia manawa.

PAUKU 3. E kakauinoaia ua mau bona la e ke Kuhina Waiwai a me ka Luna Buke Helu Aupuni a e sila ia i ke sila o ka oihana o ke Kuhina Waiwai, a aole hoi e hoopukaia ma ka waiwai io, i emi iho ko lakou waiwai io i oleloia malalo o ke kanaiwakumamawalu pa-keneta ma ke dala gula o Amerika Huipuia koe wale no aia a haawi aku ke Kuhina Waiwai, me ke apono ana o ka hapanui o ka Aha Hooko e haawi aku i uku komisina aole e oi aku mamua o ɔlima pa-keneta i kekahi mea a Aha Hooponopono paha, nana e hoohana i ua mau Bona la; aka nae, aole e haawiia ka uku komisina i oleloia no na bona i kuai ia iloko o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 4. O na dala a pau i aie ia mamuli o na olelo o keia Kanawai e waihoia no iloko o ka waihona Aupuni, ma ka helu aie o ka "Waihona Dala Aie o 1892," a e hooliloia aku hoi no na kumuhana i hoakakaia mahope ae nei, aole no kahi ae:

Na Uwapo Hou, Palekai, Eli ana i ka Nuku me Awa o Honolulu	$ 200,000 00
Na Alanui, Alahaka me Awapae	261,500 00
Na Hale Hou, Lua Dala, Wahi Waiho Pauda me na Halemai	100,000 00
Na Pakui me na Hana Hou o na Oihana Wai	100,000 00
Alanui Lua-o-Pele	66,000 00
Na Poho Alanui	30,000 00
Na Ululaau, na Paka me na Wahi Hooulu Laau	25,000 00
Na Lilo no ka Hoomalu ana i ka Ma'i Lele	20,000 00
Uku Kokua i ka Hui Alahao me Aina o Oahu	14,000 00
Hoohoihoi i ka Hoopae Limahana	10,000 00
Na Lilo o ke Kanawai Hoopaa Inoa	7,500 00
Kuai ana i na Mikini Kukui Uwila	6,600 00
Kuai ana i na Kuleana Aina ma Kalawao	5,000 00
Kuai ana i Kaawai Kinaiahi Wai-Ea me ona Hale	3,000 00
Na Lilo no ke Ana ana i ka Oihana Lawe Mea Ino o Honolulu	2,000 00
Na Lilo no keia Aie Dala	35,000 00
	$ 750,000 00

PAUKU 5. Ma keia ke hoomanaia aku nei ke Kuhina Waiwai e uku mailoko ae o na dala i aieia malalo o keia Kanawai i ka uku komisina i aeia e ka Pauku 3, a me na hoolilo a pau no ka hoomakaukau ana i ua mau bona 'la a me na kupona.

PAUKU 6. Ma keia ke hoomanaia aku nei ke Kuhina Waiwai e hana aku i na hana kupono e hiki ai i na poe e paa ana i ua bona 'la i hoakakaia ma keia Kanawai ke loaa aku na ukupanee i ku maluna o ua mau bona 'la ma Honolulu, a i ole, ma kekahi wahi a mau wahi dala e ae paha e like me kana i manao ai he pono.

PAUKU 7. E lilo keia Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 18 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 17.

HE KANAWAI E KUKULU AI I KA OIHANA KINAIAHI O KE KULANAKAUHALE O HONOLULU.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. E hoonohoia i Oihana Kinaiahi no ke Kulanakauhale o Honolulu, oia no he Papa Komisina o ekolu lala, e hoonohoia lakou e ke Kuhina Kalaiaina me ka ae ana o ka Aha Hooko, a e hookohuia no elua makahiki, a e hana lakou me ka uku ole; he Lunanui e hoonohoia e ka Papa Komisina. E loaa

no i ekolu a oi ae paha mau puali kinaiahi i uku ia, e like me ka manao o ka Papa Komisina he pono, a me na puali kinaiahi pualu e ae a na Komisina e ike ai ua pono. O ka malama ana a me ka hooponopono ana o ka oihana aia no ia malalo o ka Papa Komisina, a ua loaa no hoi ia lakou ka mana e hoopuka i na rula a me na hooponopono ana no ka hooponopono ana i ka oihana a lakou i manao ai he kupono. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina me ka ae ana o ka Aha Hooko e hoopau i kekahi komisina no ke kumu, a e hoopiha i na hakahaka a pau iloko o ka Papa Komisina.

PAUKU 2. Na ka Lunanui ka malama a me ka hooponopono ana a me ka mana o na waiwai a pau o ka Oihana Kinaiahi, a e hoopaaia oia i ka Papa Komisina no ia mea, a nana no me ke apono ana o ka Papa Komisina e hoolilo aku i na hoolilo ana a pau o na dala i hookaawaleia no ka Oihana Kinaiahi o Honolulu, aole oia e aie aku i kekahi mau aie mamuli o ka oihana, aole hoi e hoolilo aku i kekahi waiwai o ia oihana me ka ae ole o ka Papa Komisina. I na manawa a pau i puka ae ai ke ahi, na ka Lunanui ka mana e hooponopono a e kauoha aku ai i na hoa a pau o ka Oihana Kinaiahi, a nana no e kuhikuhi aku e hoonoho ia na kaa kinaiahi ma kahi kupono loa e hoohana ia ai no ke kinai ana i ke ahi, ua hiki no ia ia me ke apono ana o ka Papa Komisina e haawi aku i ka malama ana me ka hoohana ana o na kaa kinaiahi, me na bakeke a me na mea paahana e ae e pili ana i ke Aupuni i ka poe kinaiahi ana e manao ai he pono, a e hiki hoi ia ia ke lawe hou mai e like me kona makemake me ke apono ana o ka Papa Komisina, nana no e nana i kela a me keia hapaha makahiki i ke ano o na kaa kinaiahi, na hale kaa, na bakeke a me na mea paahana e ae, a i kela a me keia eono mahina e hoike aku a hoihoi i ka Papa Komisina i na lilo o ka Oihana Kinaiahi no ia manawa, na inoa o na hoa a pau o ka oihana i loaa na palapala hoike, ka nui o na pauahi iloko o ia manawa, me na inoa o ka poe nona ia mau wahi a me ka poe e noho ana ma ia mau wahi i poino a pau paha i ke ahi, ke kumu o ke ahi ina ua ike ia, a me ka huina o

ke poho a poino paha, a me ka nui o ka huina i panihakahaka ia ma ia waiwai, ke kulana o na kaa kinaiahi, na kaa me na mea paahana a me na waiwai o ka oihana, a me ke ano a me ke kulana o ka puali. Ina ua kupono e hana hou ia kekahi o na kaa kinaiahi, na ka Lunanui no e kauoha aku e hana hou ia a paa pono me ka maikai.

PAUKU 3. Ina ua hiki ole aku ka Lunanui i kekahi ahi, na ka lunahoohana kahiko o ka noho ana e hana i kana mau hana.

PAUKU 4. Na ka Lunanui e mahele i ke Kulanakauhale o Honolulu i mau apana, a e hoike aku i na palena o ia mau apana i ka Papa Komisina, a e malama i moolelo o na inoa o ka poe e noho ana iloko o na hale a wahi e ae paha kahi ana i ike ai ua kue ia kekahi o na mea i hoakakaia ma keia Kanawai.

PAUKU 5. Na ka Lunanui i hookahi manawa iloko o kela a me keia ekolu mahina, a me na manawa e ae ana i manao ai he pono, e makaikai aku a nana i na halenoho, halekuai, wahi oihana a me na hale e ae ma kela a me keia apana, i maopopo ai ka uhakiia ana o kekahi o na mea i hoakakaia ma keia Kanawai, a e nana hoi i na kapuahi, na pukauahi me na kapuahihao, a me na oheuahi ma kela a me keia apana, a ina ua ike ia kekahi o ia mau mea e waiho hemahema ana a he mea e ulu mai ai ka pilikia, e kauoha oia i ka mea nona ia wahi, a i ole ia, ka poe e noho ana malaila, ma ka palapala i kakauia a paiia paha e hana hou ae, e hoonee aku a hoomoe hou ae paha i ua mea hemahema nei, a ina aole i hanaia, e manaoia ka mea e hana ole ana pela ua pili iaia ka hewa mikamina a e hoopaiia oia ina e ku ka hewa iaia e like me ka mea i hoakakaia mahope aku nei. E hoike aku ka Lunanui i hookahi manawa iloko o kela a me keia ekolu mahina, a me na manawa e ae ana i manao ai he pono, i mau hoike piha no na mea a pau e pili ana i kana mau hana i ka Papa Komisina, a e hoike aku no hoi oia i ke Kuhina Kalaiaina i kela a me keia pule, i kekahi kue ana o na kanawai e pili ana i na hale i hana ia me ke ano pale ahi.

PAUKU 6. Ina e puka ae ke ahi ma ke kulanakauhale, e hele koke aku na kanaka kinaiahi a pau ma kahi o ke ahi me ko

lakou mau kaa kinaiahi, kaa iliwai, makau, alapii a me na mea paahana e ae, a e hoohana aku i na kaa a me na mea kinaiahi e ae me ko lakou akamai a ikaika a pau malalo o ke kuhikuhi ana a ka lunanui, a aole lakou e haalele ia wahi me ka ae ole o ka lunanui.

PAUKU 7. Ina e hiki ole aku kekahi kanaka kinaiahi ma kahi o ke ahi, a ua haalele paha oia i kona kaa a mea paahana e ae me ka ae ole ia, a ina paha ua hana ole oia i kana hana me ka loaa ole o kekahi kumu kupono, e uku no oia no kela a me keia hewa i ka hoopai i hooholoia e ka hapanui o ka Papa Komisina, a ua hiki no e hoopau ia oia ma ka hooholo ana o ka hapanui o ka Papa Komisina, pela mai kona noho kanaka kinaiahi ana.

PAUKU 8. Aole e komo aku a hoao paha kekahi mea e komo maloko o ia kaupale ana, a pii ae paha maluna me kekahi kaa i ka iliwai e lawelaweia ana ma ia pauahi, a o kekahi mea e hana ana pela ua pili iaia ka hewa mikamina, a e kau ia maluna ona ka hoopai aole e oi ae mamua o elua haneri me kanalima dala.

PAUKU 9. Aole e ho-a kekahi kanaka me ka ae ole o ka Lunanui i kekahi ahi, aole hoi e kauoha aku e hana ia ke ahi ma kekahi alanui, ala ololi, makeke, ala loa e ae paha, aole hoi ma kekahi uwapo maloko o ke kulanakauhale, koe wale no no ka hoolapalapa ana i ke ta, a o ke ahi no ia hana aole e oi aku ke kaawale mamua o umi kapuai mai ke poo o ka uwapo. Aole no e ho-a kekahi mea i ka opala a ahi nui paha ma kekahi wahi maloko o na palena he hookahi mile mai kahi e ku nei ka hale bele o ka Oihana Kinaiahi o Honolulu me ka ae ole i kakauia e ka Lunanui.

PAUKU 10. Ua hiki no i ka Lunanui, me ke apono ana o ka hapanui o ka Papa Komisina e kauoha aku e wawahi ia, a hoopahuia paha kekahi hale, a mea e ae, a hoolilo ia paha i mea ole ma kekahi ano e ae, i na manawa e manao ai lakou he mea pono e hana ia pela i mea e laha loa ole aku ai ke ahi.

PAUKU 11. Ua hiki no i ka Lunanui oiai e mau ana kekahi ahi, e kauoha aku e kokua aku ka poe malalaila ma ke kinai

ana i ke ahi a me ka hookaawale ana aku i na lako hale, na waiwai a me na mea e ae mai kekahi hale aku i a ia e ke ahi, a e aneane ana paha e a ia. A ua hiki no e hoonoho i mau kiai e malama i ua mau mea nei, ua hiki no hoi iaia e kauoha aku i na kokua ana no ka wawahi ana a hookaawale ana i kekahi hale ina ua manao oia he kupono, a ua hiki iaia ke hoomalu i na haunaele ma ia wahi o ke ahi. E hoolohe na mea a pau ma kahi o ke ahi i na kauoha a ka Lunanui.

PAUKU 12. Oiai e a ana kekahi ahi, ua ku no i ke Kanawai i ka Lunanui na luna hoohana o na Puali Kinaiahi, ka Ilamuku o ke Aupuni a me kona mau hope, a i ole ia ke Kapena o ka Puali Makai Kinaiahi, e hookaawale aku a kauoha paha e hookaawaleia aku, a malama ia ma kahi kaawale mai kahi kokoke i kahi o ke ahi, me ka ikaika ina he kupono, i na mea hana ole a i hoohuoi ia paha, a me na mea a pau a lakou i manao ai aole i kupono e hoohana ia, a i lawelawe maoli ma ke ano pomaikai ma ke kokua ana i ke kinai ana i ke ahi a me ka malama ana o na waiwai e kokoke ana malaila.

PAUKU 13. O kekahi mea e oki ana, a i ole ia, e hoopoino ana i kekahi o na mea paahana kinaiahi me ka manao maoli e hana pela, e manaoia oia ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e ku ka hewa iaia no ia mea, e hoopai ia oia aole e oi aku mamua o elua haneri me kanalima dala.

PAUKU 14. Na ka poe nona na wahi, a e noho ana paha ma na wahi kokoke i kahi i a ia e ke ahi, e ae aku e komo ka oihana kinaiahi maloko o ia mau wahi ma ke kauoha o ka Lunanui, a o kekahi paha o na luna hoohana, i mea e loaa ai ka wai a no ka lawelawe ana i ko lakou mau mea paahana no ke kinai ana i ke ahi; a ina ua hoole ia ko lakou komo ana pela, ua hiki no i ka Lunanui a mea paha e lawelawe ana ma kona wahi e komo aku mamuli o ka ikaika no na hana i oleloia, a aole e hoole kekahi mea i ke komo ana pela, a keakea aku paha ma kekahi no i ke komo ana.

PAUKU 15. E loaa ke kuleana i oi ae i na kaa kinaiahi, na kaa a me na mea paahana e ae o, o ka Oihana Kinaiahi o Hono-

lulu, ma ka hele ana ma na alanui, na ala liilii a me na alaloa, me na wahi a pau o ke kulanakauhale o Honolulu, a me na apana a mahele o ia kulanakauhale, i ka manawa e holo aku ana i kekahi wahi pauahi, a oia mau mea paahana a pau me na kaa e ae, koe na kaa alahao e lawe a e hele ma ka aoao akau o ke alanui, ina aole i keakea ia ua aoao la, a o na kaa alahao a pau e kokoke ana i ua mea paahana la, e hele ana i kahi o ke ahi e hoemi mai, a i ole ia, e hooi aku paha i ko lakou holo e like me ka mea i makemake ia i mea e loaa ai i na mea paahana o ka oihana kinaiahi ka lawelawe ana i keakea ole ia o ke alanui no ia manawa.

PAUKU 16. Aole e ae kekahi mea iaia ka malama ana o kekahi kaa e keakea wale aku ia kaa me kona manao e hana pela i ka hele ana o na mea paahana o ka Oihana Kinaiahi o Honolulu i ka hele ana i ke ahi.

PAUKU 17. O kela a me keia mea nana i keakea a kue paha me ka manao ino, a manao maoli e hana pela, i kekahi kaa kinaiahi a mea paahana kinaiahi e ae o ka Oihana Kinaiahi, oiai e hele ana, a i ole ia, oiai ma kekahi ahi, e manaoia, ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e ku ka hewa iaia no ia mea, e hoopai ia oia e uku i kekahi hoopai aole e oi aku mamua o hookahi haneri dala.

PAUKU 18. O na hale a pau i noho ia ma ke ano he hale noho, halekuai a hale hana mau paha ma Honolulu, e hoolakoia me na pakeke kinaiahi, aole i emi malalo o elua, a e malama mau ia me ka maikai a me ka makaukau no ka lawelawe ia, a e kau ia ma kahi e ike ia ai, me ka inoa o ka ona i pena ia maluna iho, eia nae e haawi mua ia aku ke kauoha e hana pela ma ka palapala i kakauia a paiia paha i ka poe e noho ana iloko o ia hale e ka Lunanui, a o ka poe a pau e noho ana ma ia hale i loaa aku ia lakou ke kauoha o ia ano e hoolako a hoomakaukau iloko o elima la mahope iho i na pakeke kinaiahi i olelo mua ia.

PAUKU 19. O ka mea a mau mea paha e noho ana iloko o kekahi hale i a ia e ke ahi a e aneane ana e a ia paha e ke ahi e

kokoke ana, i hoahuia ai malaila kekahi mea pahu, e hoike koke aku mahope iho o ka hoomaka ana o ke ahi i ka Lunanui, a i kekahi o na Luna Hoohana paha, e hooponopono ana ma ia wahi o ke ahi, i ke ano, ka nui, a me kahi i waiho ia ai o ia mea pahu, a e hoike pu aku no hoi ia ike i ka poe nona na hale a me na poe e noho kokoke mai ana.

PAUKU 20. Aole e kukala hewa wale ae me ka manao kolohe kekahi mea i ke ahi ma Honolulu.

PAUKU 21. O kela mea keia mea nana i lawe malu, hoolilo nona iho, halihali aku a huna paha i kekahi lako hale, waiwai, lole aahu, waiwai kalepa a mea a waiwai paha o ka poe nona ka hale, a mau hale paha, a waiwai paha e a ia ana a i aneane e pau i ke ahi, a i hoihoi ole ae ia mea iloko o iwakalua kumamaha hora, a i ole ia hoolaha ae aia iaia ia mea i ka ona o ia mea, ina ua ike ia a ina aole i ike ia i ka Lunanui, a i ole ia, i ka Ilamuku o ke Aupuni a me kona mau Hope, e manao ia oia ua pili iaia ka hewa, a ina e ku ka hewa iaia no ia mea e hoopaiia oia e like me ke kanawai.

PAUKU 22. O kela a me keia mea e kue ana i kekahi o na mea i hoakakaia maloko o keia Kanawai, e manaoia ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina ku ka hewa iaia no ia mea, e hoopaiia oia ina aole i hoakakaia ma kekahi ano okoa, e uku i kekahi hoopai aole e oi aku mamua o elua haneri me kanalima dala.

PAUKU 23. Ua kauohaia ka Lunanui o ka Oihana Kinaiahi, na Lunahoohana a me ka Ilamuku o ke Aupuni, me kona mau hope, e hoopii aku no na kue ia ana o na mea i hoakakaia maloko o keia Kanawai.

PAUKU 24. E loaa ka mana i ka Lunakanawai Apana e hookolokolo a hooholo i na hihia mikamina a pau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai, a me na hoopii a pau e ulu ae ana no ke kueia o kekahi o na mea i hoakakaia malalo o keia kanawai, a e kau aku i kekahi o na hoopai i hoakakaia maloko nei.

PAUKU 25. O ka Papa Komisina, ka Lunanui a me ka Lunahoohana o kela a me keia puali, a me na lala i uku ia e ka Oi-

hana Kinaiahi e lawelawe maoli ana i ka hana, e hookuu ia lakou mai ke koho ia ana a hoihoi ia ana ma kekahi jure a koronelo paha, a e kakauia na inoa o ia poe a e waiho ia aku me ke Kakauolelo o ka Aha Hookolokolo Kiekie, a me ka Ilamuku e ka Lunanui.

PAUKU 26. O ke Kulanakauhale o Honolulu, no na hana o keia Kanawai, e hookomo no ia i na wahi a pau maloko iho o kekahi poai ma kahi e ku nei ka hale bele o ka Oihana Kinaiahi o Honolulu, a he elua mile ka loihi mailaila aku.

PAUKU 27. O ka uku o ka Lunanui a me na uku e ae a pau a me na uku hana o na puali kinaiahi ukuia, e hooholoia no ia e ka Papa Komisina, me ka ae ana o ka Aha Hooko.

PAUKU 28. O ka Mokuna 45 o na Kanawai o 1888, a me na Kanawai a hapa Kanawai paha e kue ana i na hoakaka ana o keia Kanawai, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 29. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 21 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 18.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1876 e pili ana i ke ola o ka lehulehu.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. O ka Pauku 2 o ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1876, e hoololiia a ma keia ke hoololiia nei i heluhelu ia ai penei:

"Pauku 2. O ka Pauku 1 o ka Mokuna LIX. o ke Kanawai Karaima i aponoia ma ka la 7 o Iulai 1870, e hoololi ia a ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai penei iho:

Pauku 1. E hoonohoia i Papa Ola no ko Hawaii Pae Aina nona na lala he ehiku, ekolu o lakou he poe aole he mau kauka, ekolu mau kauka a me ka Loio Kuhina ma o kana oihana la (ex-officio). E hoonohoia na lala o ka Papa i oleloia e ka Peresidena me ka ae ana o ka Aha Hooko, a e hookohuia no elua makahiki; eia nae, ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina me ka ae pu ana o ka Aha Hooko e hoopau i kekahi lala o ka Papa i oleloia, a ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina e hoopiha i na hakahaka ma ia Papa i oleloia me ka ae ia ana mai i oleloia. E hana na lala a pau o ka Papa i oleloia me ka uku ole. Na ka Papa no e koho i kona lunahoomalu a e kapaia oia ka Peresidena o ka Papa Ola, a ina ua kaawale oia ma kahi e ua hiki no e koho ia kekahi lala e ae o ka Papa e noho hoomalu i na halawai o ka Papa. Na ka Papa no e hoonoho i kona Luna Hooko, Kakauolelo, na Agena a me na Kauka, a e loaa ia lakou na uku no ka lakou mau hana i hooholoia e ka hapanui o na lala o ka Papa ma kekahi halawai i kahea ponoia no ka hana o ia Papa, o ia

mau uku e hookaaia mailoko ae o na dala i hookaawale ia no na hana o ka Papa. Na ka Papa ka malama ana me ka hooponopono ana o ke ola o ka lehulehu, a e hana ma o kona Peresidena i hoike makahiki i ke Kuhina Kalaiaina e hoike piha ana i kona mau hoolilo dala ana a me na hana e ae a pau a me na mea e ae e pili ana i ke ola o ka lehulehu a ka Papa i manao ai ua kupono e noonoo ia."

PAUKU 2. O ka Mokuna VII. o na Kanawai o ke Kau o 1887 i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1876, e pili ana i ke Ola o ka Lehulehu," a me na kanawai e ae a pau a me na hapa kanawai a pau e kue ana i keia, ma keia ke hoopau loa ia nei.

Aponoia i keia la 24 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 19.

He Kanawai e Hoopau Loa ai i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hoonoho ai i Kiaaina no kela a me keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai."

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. O ka Mokuna LXXVI. o na Kanawai o ke Kau o 1890, oia hoi he Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoonoho ai i Kiaaina no kela a me keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai," e hoopauia a ma keia ua hoopau loa ia no.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku i hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 27 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Paeaina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 20.

He Kanawai e Hooponopono ai i ka Halihali ana i na Ohua no ka uku ma ke Awa o Honolulu.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. Mawaho ae o na mea i kauohaia ma na Pauku 101 a hiki aku i ka Pauku 109, i huiia me ua mau pauku la o ke Kanawai Kivila e pili ana i na waapa hoolimalima ma ke Awa o Honolulu, ma keia ke hoakakaia nei aole e lawelawe kekahi kanaka i ka hana waapa me ka loaa mua ole iaia he laikini ma ke ano i hoakakaia mahope ae nei.

Pauku 2. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina e haawi i kekahi mea kupono i laikini no ka hana waapa, e ukuia he hookahi dala no ia laikini, a e mana ia laikini no hookahi makahiki, aole nae he hiki e haawiia aku ia hai.

Pauku 3. E hoolako kela a me keia kanaka hana waapa i laikiniia iaia iho me kekahi pihi a maluna iho olaila e kau moakakaia he helu, a o ia pihi e kau ia me ka moakaka loa i na manawa a pau e hana ana ia kanaka hana waapa.. E hoolakoia aku no ia mau pihi e ke Kuhina Kalaiaina no ke kumukuai i loaa mai ai o ia mea.

Pauku 4. O kekahi mea e lawelawe ana i ka hana waapa maluna o kekahi waapa e hooholoia ana ma ke Awa o Honolulu me ka laikini ole, a i ole ia, o kekahi kanaka hana waapa nana i uhaki i kekahi o na mea i hoakakaia ma na Pauku 102, 103, 104, 105 o ke Kanawai Kivila, a o kekahi o na hololi paha o ia kanawai, a i keia Kanawai paha, e kau ia maluna ona ka hoopai o elima dala.

PAUKU 5. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina i kela a me keia manawa e hana i na rula a me na hooponopono ana e malamaia e na kanaka hana waapa i laikiniia, a o ia mau hooponopono ana e paiia maloko o kekahi nupepa ma Honolulu a ma ia manawa ua like ko laua mana me ko ke kanawai.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 2 o Maraki, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 21.

HE KANAWAI E PAPA AI I KA PILIWAIWAI.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O kela a me keia mea nana i hoolala, hana, kukulu, unuhi, malama hoohana, a i ole ia, kokua ma ka malama ana a hoohana ana paha i kekahi lealea ulia (lottery), ua pili ka hewa mikamina.

PAUKU 2. O ka lealea ulia (lottery) o ia no kekahi hoolala ana no ka hoolilo ana aku, a i ole ia, ka haawi ana aku i ka waiwai ma ke ano ulia wale iwaena o kekahi poe i hookaa, a i ole ia, ua ae e hookaa i kekahi kumu waiwai io i mea e loaa mai ai ia lakou ka pono ulia e loaa ia waiwai ia lakou, a i ole ia,

kekahi hapa paha o ia mea, a i ole ia, no kekahi mahele a kuleana paha iloko o ia waiwai mamuli o kekahi aelike a hoomaopopo ana, a i ole ia, manao ana e maheleia ana a hooliloia ana paha ma ke ano koho a ulia paha, ina no ua kapaia he lealea ulia (lottery) lulu, che fa, pakapio, hana haawi wale a ma kekahi inoa e ae paha i kapaia ai.

PAUKU 3. O kela a me keia mea nana i kuai aku, kuai mai, haawi aku, a lawe mai a malama, a i ole ia, ma kekahi ano e ae paha ua lawelawe me kekahi balota a kikiki, kuleana, mahele a kuleana iloko, a i ole ia, kekahi pepa, pepa hoike a palapala e olelo ana a i hoomaopopoia paha o ia no, a i ole ia, ma kahi o kekahi balota a kikiki, kuleana a mahele paha e pili ana, a iloko paha o kekahi lealea ulia (lottery), ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 4. O na dala a pau, a i ole ia, na waiwai a pau i kauia no ke kuai a maheleia ma ke ano kue i na mea i hoakaka ia ma keia Kanawai ua lilo no ia i ke Aupuni, a ua hiki no e ohiia ma ka hoopii ana a hoike ana aku paha, i waihoia ae e ka Loio Kuhina, a i ole ia, e kekahi mea i hoomana pono ia e ia.

PAUKU 5. O kela a me keia mea lawelawe, paani, a i ole ia, ua hoohana, wehe ae, a i ole ia, ua kauoha e weheia, a i ole ia, ua lawelawe ma ke ano oia ka ona, a i ole ia, he mea ua hoohana ia, ina no ka uku a uku ole paha, i kekahi hana faro, monte, roulette, tan, fan tan, a i ole ia, hana baneko a uku pa-keneta paha i hanaia a paaniia me na pepa uhau iwi a mea e ae paha no ke dala, na hoike mea waiwai, aie ana a mea e ae e maopopo ai he waiwai, a ma kekahi hana a gemu e ae paha i lilo aku ai, a i ole ia, lilo mai ai ke dala a mea waiwai e ae paha, a o kela a me keia mea nana i paani a pili ma kekahi o ia mau hana a gemu i papaia, a me kela a me keia mea malaila ma kahi e hana ia ana ia hana a mau hana paha, ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 6. O kela a me keia mea i loaa iaia ma ke ano kolohe ma kekahi mea mai ke dala a mea waiwai e ae mamuli o ka hana a gemu "three card monte," "shell game," a i ole ia,

mamuli o kekahi hana a ano e ae, hana akamai e nalo ai na hana ana o ka lima, hoike ana i ka ouli, a i ole ia, ma kekahi ano hana e ae ma ka lawelawe ana i na pepa a mea e ae a mea hana paha, a i ole ia, iloko paha o ka manawa e pili ana ma kekahi aoao a lima paha o ia paani a gemu paha, ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 7. O kela a me keia mea i kii pono ia ma ke ano he hoike no ka aoao hoopii ma kekahi hoopii malalo o keia Kanawai i hele ole mai, a i ole ia, ua hoole i ka hele ae e like me ka mea i kauohaia, ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 8. Aole kekahi mea i kupono ma na mea e ae e lilo i hoike e manaoia ua hiki ole iaia e hoike e pili ana i kekahi hewa i hanaia malalo o keia Kanawai no ke kumu o lilo ia mau olelo hoike i mea e hoahewa ai iaia iho, aka, aole e hiki e hoopiiia oia ma ia hope iho no kekahi hewa ana i hoike ai ma ia hoike ana.

PAUKU 9. O kela a me keia mea nana i hoolimalima a ae aku paha e lawelawe ia kekahi hale, a i ole ia, moku paha, a i ole ia, kekahi wahi paha o ia mea, me ka ike no e lawelaweia ana no ke kukulu ana, hoohana ana a unuhi ana i kekahi lealea ulia (lottery), a i ole ia, no ke kuai ana a hoolilo ana aku i na kikiki ulia wale, kuleana, mahele a pomaikai paha iloko, a e pili ana paha i kekahi lealea ulia (lottery), a i ole ia, me ka ike no pela ua ae aku e hanaia na hana ulia (games) i papaia ma keia Kanawai, ma kekahi hale a moku paha i onaia e ia, a i ole ia, i hoolimalimaia e ia ma ke ano holookoa a hapa paha, ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 10. O kela a me keia mea i hewa no ka mikamina malalo o keia Kanawai e hoopaiia ma ka uku hoopai aole e oi aku mamua o hookahi tausani dala a i oleia e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o hookahi makahiki.

PAUKU 11. E loaa no ka mana i na Lunakanawai Apana e hookolokolo a hooholo i na hihia a pau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai.

PAUKU 12. Aole e hoomoeia kekahi hoopii no kekahi hewa i hanaia a i oleia no ka hoihoi ana mai i kekahi hoopai a i oleia lilo wale ana i hanaia malalo o kekahi kanawai i hooholoia mamua aku nei mamuli o ka hooholoia ana o keia Kanawai.

PAUKU 13. O na kanawai a me na hapa kanawai mahope iho nei ua hoopau loa ia:

Pauku 1 Mokuna XXXIX. o ke Kanawai Hoopai Karaima.

Mokuna V. o na Kanawai o ke Kau o 1870.

Mokuna XXII. o na Kanawai o ke Kau o 1884.

Mokuna XLI. o na Kanawai o ke Kau o 1886.

Mokuna XLI. o na Kanawai o ke Kau o 1890.

Pauku 75 o ke Kanawai Kivila a me ka Pauku 26 o ka Mokuna LV. o ke Kanawai Hoopai Karaima.

PAUKU 14. Ma keia ke hooloili ia nei ka Pauku 80 o ke Kanawai Kivila a me ka Pauku 28 o ka Mokuna LV. o ke Kanawai Hoopai Karaima ma ke kapae ana aku i keia mau huaolelo mahope iho nei, oia hoi: "A ina i ae ia kekahi e pili waiwai malaila paha."

PAUKU 15. E mana keia Kanawai i kona hoolaha ia ana.

Aponoia i keia la 7 o Malaki, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING:

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 22.

He Kanawai e Hoapono ai i Kekahi Aelike Mawaena o ke Kuhina Kalaiaina a me C. N. Spencer me G. D. Freeth, i Hanaia i Maraki 29, 1890, a e Hoomana ai i Kekahi Hoolimalima o na Mokupuni o Laysan a me Lisianski.

No ka mea ke paa nei ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company, he Hui Hawaii i hoohuiia i kekahi pono mai ke Aupuni Hawaii mai no ka lawe ana aku i ke guano a me na phosphates mai na Mokupuni aku o Laysan a me Lisianski malalo o kekahi mau kumu, a ke makemake nei lakou i hoolimalima o na Mokupuni i oleloia i mea e hooholo pono ia ai ka hooko ana i ka aelike i oleloia :

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hanaii Pae Aina :

Pauku 1. O ka aelike i hanaia mawaena o ke Kuhina Kalaiaina a me C. N. Spencer me G. D. Freeth, i hanaia ma ka la 29 o Maraki, 1890, e ae ana i ka lawe ana i na phosphates a me na guano mai na Mokupuni aku o Laysan me Lisianski, a me na hooloi ana o ia aelike i oleloia, i hanaia me ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company, i kakauia ma ka la 25 o Iune, 1890, ma keia ke hoopaaia nei.

Pauku 2. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e hana i hoolimalima me ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company no na Mokupuni o Laysan me Lisianski no ke koena i koe o ka manawa o ka aelike i oleloia no ka uku hoolimalima o hookahi dala o ka makahiki maluna ae o ka uku i hoakakaia maloko o ka aelike i oleloia.

PAUKU 3. E mana aku no keia Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 31 o Maraki, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 23.

HE KANAWAI E HAAWI AI I KA PONO I KA NORTH PACIFIC PHOSPHATE AND FERTILIZER COMPANY, HE HUI HAWAII I HOOHUI IA, E HANA AKU NO KA IMI ANA I KE SULPHUR A ME NA MEA E LOAA MAI AI O IA MEA NO IWAKALUA MAKAHIKI, E HOOPAE MAI I NA MIKINI ME NA MEA HANA NO IA HANA A NO KA HOOLAKO ANA I NA HALE HANA NO KA HANA ANA I KE SULPHURIC ACID, A ME NA MEA HANA NO KA HANA ANA I NA MEA HOOMOMONA LEPO A ME NA LAKO E LAWELAWEIA MA IA HANA ME KE DUTE OLE.

No ka mea, o ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company, he Hui Hawaii i hoohuiia, ke aneane nei e kukulu i na hale hana no ka hana ana i na mea hoomomona lepo nana e hoopomaikai nui i na oihana mahiai o ka aina, a no ia hana ua kupono e hanaia ke Sulphuric Acid, a e hoopae mai i na mea hana no ka hana ana o ia mea a no ka hana hoi i na mea hoomomona lepo :

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia ke haawiia nei ke kuleana i ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company a me kona mau waihona e hana aku ma ka imi ana a lawe ana aku ma kela a me keia wahi o keia Pae Aina i ke sulphur, na sulphurous ores, a me na mea e loaa ana ia mea maloko me na ea o ia ano; eia no nae hoi, ina e haawi ua Hui nei i oleloia i uku kupono i ka poe ona o ka aina maluna olaila i lawelaweia ai ia mau hana.

PAUKU 2. O ia pono i hai ia ae la no ka manawa o iwakalua makahiki no ia.

PAUKU 3. Ua ae ia no ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company e lawe mai me ke dute ole ia i na mikini mea hana a me na mea hana a pau e lawelaweia ana e ia ma ka hana ana a loaa me ka hoomakaukau ana, me ka hoolako ana i na hale hana no ka hana ana i ke Sulphuric Acid a me na mea hoomomona lepo.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 31 o Maraki, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 24.

He Kanawai e Pili ana i na Hoopii e Kue ana i na Hui i Hoohuiia.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. Ma kekahi hoopii ana e kue ana i kekahi hui i hoohuiia, e hoopuka aku no ka lunakanawai i palapala kii i kakauinoaia e ia, me kona inoa oihana, e kauoha ana i ka hui i hoohuiia e hele ae imua ona ma kekahi manawa a wahi i hoakakaia, e pane no ka hoopii.

Pauku 2. E hookoia no ka palapala kii ma ka haawi ana aku i ke kope o ia mea, me ka hoike pu aku i ka palapala kumu i ka Peresidena a poo e ae paha o ka hui, a i ole ia i ke Kakauolelo, Puuku a Agena hooponopono paha o ia hui.

Pauku 3. Ma ka manawa i hoakakaia ma ka palapala kii e hoomaka aku no ka Lunakanawai e hoolohe a hookolokolo i ka hihia e like no me ka hana ana i ka hihia o kekahi kanaka.

Pauku 4. Ina ua kau ia kekahi hoopai uku dala maluna o kekahi hui i hoohuiia ke ahewaia, ua hiki no e ohiia ia hoopai mamuli o ka mana nana i kau aku, e ka Ilamuku, a i ole ia kona Hope, a i ole ia ka Makai Nui, a i ole ia kona Hope, mailoko ae o ka waiwai paa a lewa paha o ia hui, ma ke ano like no ma ka hana ana ma ka palapala ohi ma ka hihia Kivila.

Pauku 5. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 12 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 25.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA MANA HOOKOLOKOLO O NA LUNAKANAWAI APANA MA KA HIHIA MIKAMINA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. E loaa no ka mana i na Lunakanawai Apana, me ka hiki no nae e hoopii hoohalahala hou ia ae, e hoolohe a hooholo ma na hihia mikamina a pau e ulu ae ana maloko o ko lakou mau apana pakahi.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 12 o Aperila, M. H. 1893.

SANDFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Paeaina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 26.

He Kanawai e Hookaawale hou ae ai i ka Huina o Kanalima Tausani Dala no ka Hookaa ana i kela me keia lilo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. Ma keia ke hookaawaleia nei na dala hou ae he Kanalima Tausani ($50,000) mai ka Waihona ae o ka Lehulehu no ka hookaa ana i na lilo o kela me keia ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 12 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 27.

He Kanawai e Hoololi ai i na Pauku 7 a me 59 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i Aponoia i ka la 2 o Dekemaba, M. H. 1893.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. O ka Pauku 7 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, M. H. 1892, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai ua Pauku nei penei:

Pauku 7. O na kaa holo lealea a pau i kauoia e ka lio a miula· hookahi a oi aku paha, a i lawelaweia no ka lawe ana kanaka, e ku no i kekahi auhau makahiki o elima dala pakahi, koe nae na kaa huila lua i oi ole ae ka waiwai io mamua o kanahiku-kumamalima dala a oia ano kaa e ku no kekahi auhau makahiki o elua dala pakahi, e hookaaia e na ona o ia mau kaa.

Pauku 2. Ma keia ke hooloiia nei ka mahele hope o ka Pauku 59 o ke Kanawai i oleloia ma ke kapae ana i na huaolelo "ka la 5 o Iulai," a hookomo iho ma ia wahi i na huaolelo "la 30 o Sepatemaba," i heluheluia ai ua mahele la e like me keia malalo iho nei:

"Ina o kekahi mau auhau kino i hiki i ka manawa e hookaa ia ai ua hookaa ole ia mahope o ka la 30 o Sepatemaba, a ina aole i hookaaia kekahi auhau e ae mahope iho o ka hala ana o ka la umikumamalima o Dekemaba, o kela a me keia makahiki, e huiia aku he umi-pakeneta o ia mau auhau me ka huina o ia mau auhau ma ia mau la e ka Luna Helu, a e ohiia ma ke ano oia kekahi o ia mau auhau.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai ka la aku o kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 12 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 28.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 78 O NA KANAWAI O 1892, E PILI ANA I NA AUHAU KULOKO.

E hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O ka Pauku 78 o ka Mokuna LXI o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Auhau Kuloko, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai :

PAUKU 78 : —

Mokuna XLIII. o na Kanawai o ke Kau o 1882,
Mokuna XXXII. o na Kanawai o ke Kau o 1886,
Mokuna XXXVII. o na Kanawai o ke Kau 1886,
Mokuna XVII. o na Kanawai o ke Kau o 1887,
Mokuna XXXVI. o na Kanawai o ke Kau o 1888,
Mokuna LXIII. o na Kanawai o ke Kau o 1888,
Mokuna LXVIII. o na Kanawai o ke Kau o 1888,
Mokuna L. o na Kanawai o ke Kau o 1888,

A me na kanawai a me na hapa kanawai a pau ma na wahi o lakou i kue ai, a ma ia mau wahi wale no i kue ai a i kulike ole

ai paha me na hoakaka ana o keia Kanawai, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 20 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 29.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA OIHANA A'O PALAPALA O KA LEHULEHU.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ina o kekahi keiki mawaena o ka eono a me ka umi-kumamalima o kona mau makahiki e hoopaakiki i ka noho mai ke kula aku, na kekahi Lunakanawai Apana, ma ka hoopii kupono ana o ke kumukula, ka Lunakula, a i ole ia, e kekahi mea i hoomana pono ia e ka Lunakula ma ka palapala i kakauia, a i ole ia, ke Kahukula Nui, e kauoha aku e hopuia ka makuakane, a i ole ia, ka makuahine, a i ole ia, ke kahu, a i ole ia, ka makua hanai paha o ke keiki a me ke keiki pu. A ina ua hooiaio pono ia aole i hana a lawelawe ka mea iaia ka malama o ia keiki i na mea e hele mau ai ia keiki i ke kula, e hoopaiia ua mea 'la nana e malama i ua keiki 'la e ka Lunakanawai ma kekahi huina dala aole i oi ae mamua o elima dala, a ina e hookaa ole ia ua hoopai 'la, e hoopaahaoia no ma ka hana oolea no kekahi manawa aole

e oi aku mamua o umi-kumamaha la. Ina ua ikeia o ke keiki ka mea i hewa, ua hiki no i ka Lunakanawai e hoihoi iaia iloko o kekahi Kula Hoopololei a Hanalima no kekahi manawa aole i emi malalo o eono mahina, aole hoi e oi aku mamua o elua makahiki, a i ole ia, e hoopai iaia e uku i kekahi hoopai aole i oi ae mamua o elua dala, a i ole ia, e hoopaahao iaia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi mamua o umi la. Eia no nae hoi, aole e pili na hoakaka ana o keia Kanawai i kekahi keiki i oi ae kona mau makahiki i ka umi-kumamakolu, i hookuuia mai ka hele ana i ke kula malalo o na hoakaka ana o ka Mokuna LXXXI. o na Kanawai o 1890.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai ka la aku o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 20 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 30.

He Kanawai e pale aku ai i na Moku Mahu Halihali Ohua i oi ae ka nui Mamua o Elua Hanèri me Kanalima tona mai ka Halihali ana i na ma'i Lepera a me na mea e ae i loaa i na ma'i lele a ma'i pili paha.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. Aole kekahi moku mahu holo pili aina i loaa ka laikini e hali i na ohua a e lawelawe mau ana ia hana, e like me na papa manawa holo i hoolaha ia, a nona hoi ka heluna tona i oi mamua o elua haneri me kanalima e koi ia a kauoha ia paha a ae ia paha oiai e lawelawe ana ma ia hana, e halihali aku a hali mai paha mai kekahi awa a wahi paha maloko o ko Hawaii Pae Aina i kekahi mea ma'i lepera a i ole ia kekahi mea a poe paha i loohia i kekahi ma'i lele a ma'i pili paha.

Pauku 2. O ke kapena, a i ole ia, ona paha o kekahi moku o ia ano e uhai ana me ka ike no i kana mea i hana ai, i na mea i hoakakaia ma keia Kanawai, ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e ku ka hewa iaia no ia mea imua o kekahi Lunakanawai Apana e hoopaiia e uku i kekahi huina i oi ole ae mamua o elua haneri dala.

Pauku 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 20 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. King,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 31.

He Kanawai e Hoopau Loa ai i ka Mokuna XIX. o na Kanawai o ke Kau o 1892, e Pili ana i ka Pepa Uhau Lealea.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

Pauku 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hookau ai i kekahi Auhau Kuloko maluna o na Pepa Uhau Lealea," i aponoia ma ka la 4 o Augate, M. H. 1892, ma keia ua hoopau loa ia.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 24 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 32.

He Kanawai e Hoomana ai i ka Hookaaia ana o Kekahi Mau Lilo i Loaa Iloko o na Koho Balota Kuikawa Mailoko ae o ka Haawina no na Lilo Koho Balota.

Oiai o ka itamu "Na Lilo Koho Balota Kuikawa o 1892, $5,000," maloko o ka Bila Haawina i aponoia ma ka la 3 o Ianuari, M. H. 1893, ua lawa ole no ka hookaa ana i na lilo o ia mau Koho Balota Kuikawa ana, a ke koe nei no me ka hookaa ole ia ka huina o umi-kumamakolu haneri me iwakalua-kumamalua dala me kanalima keneta ($1322.50) no na lilo i loaa iloko o na Koho Balota Kuikawa o 1892;

A oiai he koena nui ke waiho nei ma ka helu o ka haawina no "Na Lilo Koho Balota" maloko o ua Bila Haawina la i oleloia;

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

Pauku 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Waiwai e uku aku mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu i na dala he umi-kumamakolu haneri me iwakalua-kumamalua dala me kanalima keneta ($1322.50) i mea e hookaaia ai na huina dala i aieia a i kaa ole hoi i keia wa no na lilo o na Koho Balota Kuikawa o 1892, a, e kakau aku ia mea ma ka haawina i oleloia no "Na Lilo Koho Balota."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 4 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. King,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 33.

He Kanawai e Hooponopono ai i ke Pai ana a me ka Hoolaha ana i na Nupepa a me na mea e ae i Pai a i Hoolahaia.

No ka mea he mea nui no ka malama ana i na pono o na kanaka a me ka lehulehu pu kekahi, e hoopukaia na nupepa a pau a me na mea pai o ia ano no ka hoike ana aku i ka mea hou, ka ike a me ka hoonaauao ana a hana e ae paha, e kekahi poe i ikeia a mau hui paha i hilinaiia, nolaila ;

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

Pauku 1. Mai a mahope aku o ka hoolahaia ana o keia Kanawai aole no e ku i ke Kanawai ke pai ana a me ka hoolaha ana maloko o ko Hawaii Pae Aina i kekahi nupepa a mea pai e ae o ia ano no ka hoike ana aku i na mea hou, ka ike a hoonaauao ana a mea e ae paha, aia a waiho mua ia aku ka hoike i hooiaio pono ia ma ka hoohiki e kekahi mea i hoakakaia mahope ae nei maloko o keia nei, ma ke keena o ke Kuhina Kalaiaina.

Pauku 2. E hookomoia maloko o ka palapala hoike i hoakakaia ma ka Pauku ekahi o keia Kanawai, keia mau hoakaka mahope ae nei : Ka inoa o ka nupepa i manao ia a mea pai e ae paha, na inoa oiaio a me kahi noho o ka mea a mau mea a i ole ia ka hui i hoohui ia nana e pai ana i ka nupepa a mea pai e ae paha i manao ia; na inoa oiaio a me na wahi noho o ka luna hoopuka a mau luna hoopuka paha a me ka luna nui o ia nupepa a mea pai e ae i manao ia; na inoa oiaio a me na wahi noho o na ona a poe paha nona ia nupepa a mea pai e ae paha; he hoakaka oiaio ana i ke ano o ka hale a wahi paha e hoopuka

ia ai ia mea; a me na la a manawa paha i manao ia ai e hoopuka a hoolaha aku ia mea. E hamama no ia palapala hoike no ka nana ia iloko o na hora hana o ke keena me ka uku a auhau ole.

PAUKU 3. Oia palapala hoike e kakauinoaia a hoohiki pono ia e kekahi o na lunahoohana, luna hoopuka a i ole ia kekahi o na mea nona ia nupepa a mea pai e ae i hoakakaia maloko o ka palapala hoike.

PAUKU 4. I na manawa a pau e loli ae ai kekahi o na mea i hoakakaia maloko o ka palapala hoike e waiho koke ia aku ma ke keena o ke Kuhina Kalaiaina i oleloia i palapala hoike hou, e hoike ana no ia loli hou ana me ka hoakaka piha ana i ke ano o ia loli ana, a me na mea a pau i kupono e hiki ai e hoomaopopo pono ia ua hooloii ana la a i kupono no ka hoopiha pono ana i na mea ike i hookomoia maloko o ka palapala hoike i hoakakaia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai. E hamama no ia iloko o na hora hana o ke keena no ka nana ia me ka uku a auhau ole.

PAUKU 5. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina a me ke Kakauolelo Nui o ka Oihana Kalaiaina e hoohiki aku i ka olelo hoohiki a olelo hooia paa paha i kauoha ia e hana ia ma ia palapala hoike, oia hoohiki ana e hana ia no me ka uku ole.

PAUKU 6. E uku ia aku no i ka manawa e waiho ia aku ai ka palapala hoike i hoakakaia ma ka Pauku 2, he hookahi dala, i ka waiho ana aku o kekahi palapala hoike no ka hooloiia ana, e like me ia i kauoha ia ma ka Pauku 4, he hapalua dala.

PAUKU 7. O kekahi mea nana i kuai a hoolilo aku i kekahi nupepa a mea pai e ae paha, i kauoha ia e waiho aku i palapala hoike e like me ia i kauoha ia ma keia Kanawai, aole nae i waiho ia aku ia palapala hoike, me kona ike no pela, e kau ia no maluna ona ka uku ana i kekahi hoopai aole e emi malalo o umi—aole hoi e oi aku mamua o hookahi haneri dala.

PAUKU 8. O kekahi mea nana i hana i na palapala hoike i hoakakaia ma keia Kanawai, a i ole ia nana i hoohiki aku ia mea, nana i hookomo me ka ike no pela maloko o ia mea, a i ole ia hoohiki aku ia mea, i kekahi olelo oiaio ole; e kau ia maluna ona na kaumaha a me na hoopai a pau i kau ia maluna o ka poe i hoohiki wahahee.

PAUKU 9. Maloko o kekahi wahi ike moakaka ia maloko o kela a me keia nupepa a mea pai e ae paha i hoakakaia ma keia Kanawai e hoike mau ia kahi i pai ia ai a hoopuka ia ai ia nupepa a mea pai paha, ka inoa o ka mea a hui paha nana i pai a hoolaha ia mea, me na inoa a me na wahi noho o na luna hoopuka a pau loa, me na inoa a me na wahi noho o na ona. Ina aole i hookoia na mea i kauohaia ma keia Pauku, o ka poe i kupono e hoolahaia ko lakou mau inoa pela e hoopai ia lakou e uku i kekahi uku hoopai aole e emi malalo o kanalima, aole hoi e oi aku mamua o elima haneri dala; no ka lua o ka hana hewa hou ana paha e hoopai ia kela a me keia o ua poe la aole e emi malalo o hookahi haneri aole hoi e oi aku mamua o hookahi tausani dala; a ina e hoahewa hou ia mahope iho o ka hoahewa mua ia ana, ua hiki no, ina e manao ka Lunakanawai pela e hoopau i ke pai ia ana o ia nupepa a mea pai e ae paha, no ka manawa a i ole ia no ka hoopau mau loa.

PAUKU 10. O kekahi mea e kue ana i kekahi o na mea i hoakakaia ma keia Kanawai i hoakaka pono ole ia mamua ae nei maloko o keia e kau ia maluna ona ka hoopai e uku i ka hoopai aole e emi malalo o hookahi haneri dala aole hoi e oi aku mamua o elima haneri dala.

PAUKU 11. Ma keia ua haawiia i na Lunakanawai Apana o kekahi apana kahi i loaa ai he hewa malalo o keia Kanawai ka mana e hookolokolo ia hihia.

PAUKU 12. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o ka la 10 o Mei 1893.

Aponoia i keia la 4 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 34.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA 48 O KE KANAWAI HOOPAI KARAIMA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Mokuna XLVIII. o ke Kanawai Hoopai Karaima ma ka pakui ana aku i elua mau pauku, a e heluia ia mau pauku 9 a me 10, e like me keia mahope iho nei :

"Pauku 9. Ina he kumu kupono e manaoio ai ua hoiliiliia na pu, a i ole ia, na lako a pono kaua paha ma kekahi wahi no ka hana kaua a hoohaunaele, a i ole ia, no ka hooko ana aku i kekahi manao kipi a hoohaunaele, a i ole ia, no kekani hana kue i na kanawai, ua hiki no e hoopukaia he palapala huli ma ia hana, me ke kauoha a kauoha ole paha i ka makai e hooko ana ia palapala e lawe ae imua o ka Lunakanawai nana i hoopuka aku i ka mea iaia a malalo paha o kona malu i loaa ai ia mau pu a pono lako kaua paha. A ina aole kauoha o ia ano i hookomoia maloko o ka palapala huli, o na pu, a i ole ia, na lako a pono kaua paha, ina ua loaa, e laweia imua o ka Lunakanawai a nana e malama pono, a nana no iloko o ka manawa kupono

mahope koke iho e kauoha e hoolahaia kekahi olelo hoolaha iloko o kekahi nupepa e hoakaka ana i ke ano o na mea i hopu ia, me ka hoolaha aku i ka manawa a me kahi o kekahi hoolohe ana e malamaia ana iloko aole e emi malalo o eha pule, aole hoi e oi aku mamua o elima pule mai ka hoolahaia ana o ia olelo hoolaha, ma ia manawa a ma ia wahi ua hiki i na mea a pau e olelo ana na lakou ia mau mea, e hele ae a hooiaio na lakou ia mau mea.

Ina aole mea i hele ae ma ia hoolohe ana, a aole he hoopii ana i hoomakaia mamua iho o ka manawa o ia hoolohe ana no ka hoihoi aku ia mau mea e kekahi poe e koi ana na lakou ia mau mea, e lilo no ia i ke Aupuni Hawaii ; aka, ina ua hele ae ma ia hoolohe ana kekahi poe e koi ana na lakou ia mau waiwai, a i ole ia, ua hoomaka i ka hoopii mamua iho o ia hoolohe ana no ka hoihoi aku o ia mau mea, e hooloheia no ka lakou koi, a ina ma ka manao o ka Aha aole i hooiaio pono ia ua koi la, a i ole ia, ina ua hooiaioia, aka ua loaa i ka Aha he mau kumu kupono e manaoio ai ua hoiliiliia ua mau mea nei no ka hana kaua a hoohaunaele paha, a i ole ia, no ka hooko ana aku i kekahi manao kipi a hoohaunaele paha, a i ole ia, no kekahi hana e ae e kue ana i na kanawai, e hooliloia no ia mau mea i ke Aupuni Hawaii.

Ma na hoolohe ana o ia ano ua ili no ke koikoi me ke kaumaha o ka hooiaio ana maluna o ka mea e koi ana nona ia mau mea, aole i hoakoakoaia a hoolakoia paha no ke kaua a hoohaunaele ana, aole hoi no ka hooko ana i kekahi manao kaua a kipi paha, a hana kue kanawai e ae paha.

"Pauku 10. Ina ma kekahi hopuia ana o kekahi mau waiwai mamuli o ka palapala huli malalo o na mea i hoakakaia ma keia Mokuna, aole e loaa i kekahi mea e koi ana nona ia ke kuleana e haawiia aku iaia ia mau waiwai mamua ae o ka puka ana o ka olelo hooholo ma kekahi hoopii e hoihoiia aku ia mau mea malalo o na hoakaka ana o ka Mokuna 38 o na Kanawai o 1884, a i oleia kekahi hoakaka kanawai e ae paha."

PAUKU 2. E lilo keia i Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 4 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE.

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 35.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I HUINA DALA HOU AE NO KELA A ME KEIA LILO A ME NA LILO KIVILA A KARAIMA MALALO O KE KEENA O KA LOIO KUHINA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei mai ka Waihona ae o ka Lehulehu na Dala he Elima Tausani mawaho ae o ka huina dala i hookaawale mua ia no kela a me keia lilo a me na lilo ma na hihia kivila a me karaima malalo o ke Keena o ka Loio Kuhina.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 18 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 36.

He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ke Kuai ana i na Waiona ma ka Hololilo Hou ana i ka Pauku 30 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke Kuai ana o na Waiona," i Aponoia ma ka La 7 o Augate, M. H. 1882, a e Pakui aku ana i Elua mau Pauku Hou i ua Kanawai la i Oleloia, e Kapaia Pauku 42A, a me 42B, a e Hoopau Loa ana i na Waihi o na Kanawai e Kue ana me Keia Kanawai.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

Pauku 1. E hooholoia a ma keia nei ke hoololiia nei ka Pauku 30 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooponopono ai i ke kuai ana o na waiona" i aponoia ma ka la 7 o Augate, M. H. 1882, i heluheluia ai penei:

"Pauku 30. Ina e hoahewa ia kekahi mea nona kekahi laikini no ka feroni, hoohiki wahahee a hewa ino e ae, a no kekahi hewa e kue ana i na Kanawai Dute, a ina paha he laikini kuai liilii kona ua ae oia i kekahi mea e aku e lawelawe i na hana o ia hale iloko o kona manawa i kaawale ai ma kahi e no ka manawa i oi aku mamua o na la he kanaha-kumamalua iloko o ka makahiki hookahi me ka ae mua ole mai o ke Kuhina Kalaiaina i kakauia, a ua ae e lilo ua hale la i mea nahaha a ino paha, alaila, ina mamuli o ka hoopii ana a hooiaio ana o kekahi o na mea i olelo mua ia a maopopo i kekahi Lunakanawai Apana, na ia Lunakanawai mamuli o kekahi olelo kauoha i kakauinoaia e like me ka mea i kuhikuhiia ma ka papa hoike elua, e hooholo ua pau ua laikini nei a e pau ua laikini la ma ia manawa, aka, ina ua nahaha a ino ua hale la mamuli o ke ahi, makani ino a

kumu e ae paha i hiki ole i ka mea nona ka laikini ke pale, alaila, aole e hoopau ia ka laikini a hala kekahi manawa kupono no ka hana hou ana ia hale."

PAUKU 2. E pakui ia aku i Pauku hou i ke Kanawai i kapa ia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke kuai ana o na Waiona," i aponoia ma ka la 7 o Augate, M. H. 1882, e kapaia Pauku 42A, a e heluheluia penei:

PAUKU 42A. Ina kekahi akena, kauwa a mea i hoolimalima ia paha o ka mea nona ka laikini e kuai liilii i na waiona e hana i kekahi o na hana i papaia i keia manawa e ke kanawai aole e hanaia e ka mea nona ka laikini, e kau ia maluna o ia akena, kauwa a mea i hoolimalimaia paha ka hoopai o elua haneri me kanalima dala no ka hana hewa mua ana, a aole e emi malalo o elua haneri me kanalima dala a aole e oi aku mamua o elima haneri dala no ka lua o ka hana hewa ana; a ma ia hope aku e manaoia aole e hiki iaia e lawelawe hou ma ke ano he akena, kauwa a mea i hoolimalima ia paha no ka mea nona kekahi laikini e kuai liilii i na waiona, o kekahi mea nona kekahi laikini o ia ano e hoohana ana me ka ike no pela i kekahi kanaka i hoahewaia no ka lua o ka hana hewa ana malalo o keia pauku e manaoia ua pau kona laikini."

PAUKU 3. E pakuiia aku i Pauku hou i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooponopono ai i ke kuai ana o na Waiona," i aponoia ma ka la 7 o Augate, M. H. 1882, e kapaia Pauku 42B, e heluheluia peneia iho:

"PAUKU 42B. Ina ka akena, kauwa a mea i hoolimalima ia paha o ka mea nona kekahi laikini e kuai liilii i na waiona e hoahewaia no ka lua o ka hana hewa ana, malalo o keia Kanawai a i ole ia kekahi kanawai e ae e pili ana i ke kuai ana o na waiona, e manaoia ua mea nei nona ka laikini ua pau kona laikini, ina nae o ka hana hewa mua ana i hoahewa ia ai ia akena, kauwa a mea i hoolimalimaia paha ua hanaia no oiai e noho hana ana no ia mea nona ka laikini."

PAUKU 4. O na wahi a pau o na Kanawai e kue ana me na mea i hoakakaia ma keia Kanawai ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 22 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 37.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 23 O KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E PILI ANA I KA AUHAU HOAILONA PAI," I APONOIA I KA LA 27 O SEPATEMABA, 1876, E LIKE ME IA I HOOLOLIIA AI E KA MOKUNA CIII. O NA KANAWAI O KE KAU O 1892, I APONOIA MA KA LA 11 O IANUARI, M. H. 1893.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 23 o ka Mokuna CIII. o na Kanawai o ke Kau o 1892, e pili ana i ka Auhau Hoailona Pai i heluheluia ai ua pauku la e like me keia mahope iho nei :

"Pauku 23. Aole luna o kekahi hui i hoohuiia mahope aku o ka hoolahaia ana o keia kanawai, e hoopuka a haawi aku paha i kekahi palapala hooia o na kuleana mahele iloko a o ia hui paha, aole hoi e kakau iho i kuai ia ana a hooliloia ana paha o na mahele a kuleana paha iloko o ia hui iloko o na buke o ia hui, koe nae ina ua hoopiliia aku i ua palapala hooia hou la, na hoailona pai o ka waiwai o iwakalua keneta no kela a me keia

hookahi haneri dala a hapa paha, oia o ka huina waiwai io o na mahele i hoikeia a i hooiaia paha e ia palapala hooia, e ukuia hoi na hoailona pai e ka mea i hoopukaia ai a i haawiia aku ai o ua palapala hooia la, a i ole ia, e ka mea nana i noi aku e kakauia ua haawi ana la a hoolilo ana la paha i na mahele a kuleana waiwai maloko o ka buke mahele o ka hui. Eia no nae, aole e manaoia ua pili ka auhau hoailona pai i hoakakaia maluna ae nei i na palapala hoike a mahele paha i haawiia i ka ona o na mahele waiwai i hooiaia ma ia palapala ina aole i hooloiia ka ona ia ana o ia mau mahele, a ina e hoopuka hou ia ana i mau palapala hooia mahele i kekahi ona mua, na ka luna o ka hui nana e hoopuka ana i ua mau hooia mahele hou la e kakau iho maluna o ka palapala hooia i na huaolelo "hoopuka hou," a kakau iho i inoa hou. A he hana no hoi na ka luna e hana ana i ka hoike makahiki o ua hui la i hoohuiia i ke Kuhina Kalaiaina e hookomo iloko olaila i hoike hoakaka i hoohikiia o ka heluna a huina waiwai io paha o na mahele o ia hui, no ia hoi i hoopukaia ai a i haawiia aku paha he mau palapala hooia iloko o ka manawa i hoikeia, a i ole ia i kuai ia a hoolilo ia aku i kakauia maloko o ka buke mahele o ka hui iloko o ka manawa i hoike ia ma ia hoike. O kekahi mea e uhai ana i kekahi o na hoakaka ana o keia Pauku, e ku no i kekahi hoopai i emi ole malalo o kanalima dala a oi ole aku hoi maluna o elua haneri me kanalima dala, ke hoahewaia no ia mea imua o kekahi Lunakanawai Apana.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 1 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 38.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna XXXII. o na Kanawai o 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hoakaka Maopopo ae ai i ke Kuleana Bela o na Poe Hoopiiia ma na Hihia Karaima."

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. O ka Mokuna XXXII. o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e hoakaka maopopo ae ai i ke kuleana bela o na poe i hoopiiia ma na hihia karaima," ma keia ke hoololiia nei ma ka pakui ana mai i pauku hou, e like me keia iho nei:

"Pauku 5. Eia no nae hoi, ma na hopuia ana no ka hewa pepehikanaka, a i ole ia, no kekahi o na hewa i hoakakaia maloko o ke Kanawai 3 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i kapaia 'He Kanawai e hooloii ai i ka Mokuna VI. o ke Kanawai Hoopai Karaima,' e pili ana i ke kipi, a i ole ia, no ka hewa ohumu kipi, i hoakakaia ma ke Kanawai 8 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i kapaia 'He Kanawai e pili ana i na hewa hoalaala kipi,' aole no e aeia e belaia ka mea i hopuia me ka ae ole o ka Loio Kuhina, a ua loaa no iaia ka mana piha e hoole i ka bela ma na hihia o ia ano."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 2 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. King,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 39.

He Kanawai e Hooloi ai i ka Mokuna XXXV. o na Kanawai o ke Kau o 1888, oia no "He Kanawai e Hooloi a e Hoohui ai i ke Kanawai e Pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Haokuni a me na Hoailona," i Aponoia ma ka La 11 o Augate, 1888, ma ka Pakui ana aku i Pauku Hou i ua Kanawai 'la, e Kapaia Pauku 20A.

E hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

Pauku 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooloi a e hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona na Holoholona Aea, na Haokuni a me na Hoailona," i aponoia ma ka la 11 o Augate, 1888, ma keia ke hooloiia nei ma ka pakui ana aku i pauku hou, e kapaia Pauku 20A, a penei e heluheluia ai :

"Pauku 20A. Aole no e ku i ke Kanawai i kekahi mea, a i ole ia, hui i hoohuiia e lawelawe i kekahi haokuni i kope a hoopaa ole ia e like me ke Kanawai. O kekahi mea, luna o kekahi hui i hoohuiia, a i ole ia, hui paha i hoohuiia e lawelawe ana i kekahi haokuni i kakau kope ole ia e like me na olelo o ke Kanawai e hoopaiia no oia ke ku ka hewa iaia imua o kekahi Lunakanawai Apana e uku i kekahi hoopai aole e emi malalo o hookahi dala, aole hoi e oi aku mamua o elima dala no kela a me keia holoholona i kuniia pela."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 40.

HE KANAWAI E HOOMAHUAHUA AI I NA KOKUA ANA I KA POE HOAHU A E HOOMAOPOPO ANA NO NA HOAHU ANA NO KA MANAWA MALOKO O KA BANEKO HUNAHUNA HALE LETA HAWAII.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ua hiki no i ka Luna Leta nui ma ke ano luna nui o ka Baneko Hunahuna Hale Leta Hawaii me ka ae a apono ana o ke Kuhina Waiwai, e hoopuka aku i kekahi mea i na Palapala Hoike Hoahu no ka Manawa ma ka inoa o ka Baneko Hunahuna Hale Leta Hawaii no na hoahu ana i emi ole malalo o elima haneri dala aole hoi i oi aku mamua o elima tausani dala.

PAUKU 2. E kau ia no maluna na huina i hoahuia pela ka ukupanee i oi ole ae maluna o eono pa-keneta i ka makahiki e helu ia e like me ke kanawai e hooponopono ana i ka Baneko. Aole e oi aku ka huina o ia mau hoahu ana i ka manawa hookahi mamua o $150,000.

PAUKU 3. O ka manawa e lawe ia mai ai kekahi hoahu ana malalo o keia Kanawai, aole no e oi aku mamua o umi-kumamalua mahina.

PAUKU 4. O ke ano o ka palapala hoike i oleloia, e like no ia me keia mahope iho nei a e hookomo ia no na kumu i hoakaka ia mahope iho nei:

PALAPALA HOIKE O KA BANEKO HUNAHUNA HALE LETA HAWAII.

$-------- Helu--------

Honolulu,----------, 189--

Ua loaa mai ia----------ma ke dala----------
na dala he----------ma ke ano hoahu, e hookaaia aku ma ke dala----------i ka manawa e hoike mai ai keia Palapala Hoike i kakau kua ponoia. Ua hana ia keia hoahu ana no na mahina he----------, a e kau ia ana i ka ukupanee mai----------, 189--, ma ka ----------pa-keneta i ka makahiki, a i kulike hoi me na kumu i pai ia maluna o keia nei.

Ukupanee----------

Aponoia:

Kuhina Waiwai.

NA KUMU.

E hoike aku i keia Palapala Hoike ma ka Baneko Hunahuna Hale Leta i ka manawa e pau ai ka manawa i hoakakaia maloko nei. E pau ana ka ukupanee ma ia la.

Ua hiki no i ka poe e paa ana i na Palapala Hoike e noho ana ma kahi loihi e kakauinoa ma ke kua o keia palapala hoike a hoouna mai ma ka leta ma na eke leta i ka Baneko Hunahuna Hale Leta, a e hookaaia no.

Ua hiki no e hooliloia aku keia Palapala Hoike ma ke kakau kua ana, a e hookaaia no ke kumupaa me ka ukupanee i ka mea e paa ana i keia nei.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 41.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA LAWELAWE ANA MA KE ANO KUE I KE KANAWAI A ME KA MALAMA ANA I NA MEA PAHU.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O kekahi mea e lawelawe ana ma ke ano kue i ke Kanawai i ka dynamite a mea pahu e ae i mea e hoopoino aku ai i ke kino, a i ole ia, e hoomaka'uka'u a hooweliweli aku ai i kekahi mea, a i ole ia i mea e hoopoino loa ai a hoopoino paha i kekahi waiwai, a i ole ia e poino ai ia mea ma kekahi ano, e kauia maluna ona, ke ku ka hewa iaia, ka hoopai e uku i na dala aole e emi malalo o ka elua haneri me kanalima, aole hoi e oi aku mamua o elima tausani dala, a e hoopaahaoia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi aku mamua o iwakalua makahiki.

PAUKU 2. O kekahi mea e malama ana i ka dynamite a mea pahu e ae paha, mawaho ae o na lako poka no na pu, me ka manao e lawelawe ia mea i mea e hoopoino aku ai i ke kino o kekahi, a i ole ia e hooweliweli aku paha ia hai, a i ole ia e hoopoino a hoopau loa paha i kekahi waiwai, a hoopoino ma kekahi ano ia mea, e kauia maluna ona, ke ku ka hewa iaia, ka hoopai

e uku i na dala aole e oi mamua o ekolu tausani, a i ole ia e hoopaahaoia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi mamua o elima makahiki.

PAUKU 3. Ma ka hookolokolo ana i kekahi mea i hoopiiia no ka hana ana i kekahi o na hewa i hoakakaia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai, o ka hooiaioia ana o ka malama ana i kekahi o ia mau mea pa-hu he hoike kumu (prima focie) no ia o ia manao kue kanawai, a e ili no maluna o ka mea i hoopiiia ke kaumaha o ka hooiaio ana ua ku no i ke kanawai ia malama ana.

PAUKU 4. Aole kekahi mea e hopuia no ka uhai ana i na mea i hoakakaia ma keia Kanawai e hookuuia ma ka bela me ka loaa ole o ke kauoha mai kekahi Lunakanawai Kaapuni mai, a i ole ia mai ka Loio Kuhina, a i ole ia ka Ilamuku a Makai Nui paha.

PAUKU 5. Ma keia ua haawiia ka mana like e hoolohe a hooholo i na hihia e ulu ae ana malalo o keia Kanawai i na Lunakanawai Apana a me na Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena, a e loaa ia lakou no ia hana ka mana a pau i haawiia ma ke Kanawai i na Lunakanawai Apana i keia manawa, ma na hihia maloko o ko lakou mau mana hookolokolo iho, me ka mana e hoopii hou ae a e lawe i na kumu hoohalahala (exceptions), e like no me na hihia mau imua o ia mau Lunakawai.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 42.

He Kanawai e Haawi ana i Mana Hookolokolo hou ae i kekahi mau Lunakanawai Apana.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

Pauku 1. O na mana hookolokolo ma na hihia hewa o na Lunakanawai Apana o Lihue, Mokupuni o Kauai; Honolulu, Mokupuni o Oahu; Wailuku me Lahaina, Mokupuni o Maui; Hilo, Hamakua, Kohala a me Kau, Mokupuni o Hawaii; maluna o na hewa i loaa i na Lunakanawai Apana ka mana i keia manawa, e hoakeaia a ma keia ua hoakeaia a puni na Apana Kaapuni kahi i waiho ai ko lakou mau apana pakahi.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 14 o Iulai, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

NA KANAWAI O KE AUPUNI KUIKAWA.

AOAO.

KANAWAI 1. E pili ana i na Mana a me na Hana o ka Peresidena a me ka Aha Hooko 1

KANAWAI 2. E pili ana i na Luna Oihana a me ka Hoohiki Oihana 2

KANAWAI 3. E hoolilo ai i ka Mokuna VI. o ke Kanawai Karaima e pili ana i ke Kipi 3

KANAWAI 4. He Kanawai e pili ana i ka Hooholoia ana o na Kanawai 6

KANAWAI 5. He Kanawai e pili ana i ka Inoa o ke Aupuni o ko Hawaii Pae Aina 7

KANAWAI 6. E hoopau loa ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e haawi ana i ka pono e Kukulu a Malama i Aha Lulu," i Aponoia ma ka la 13 o Ianuari, M. H. 1893 7

KANAWAI 7. He Kanawai e hoomana ai i ke kukulu ana i ka Puali Koa Aupuni 8

KANAWAI 8. He Kanawai e pili ana i na Hewa Hoalaala Kipi 11

KANAWAI 9. E pili ana i ka Lawe ana mai i na Pu a me na Lako Kaua a me na Mea Pahu 13

KANAWAI 10. He Kanawai e pili ana i na Hana Hoowahawaha 14

KANAWAI 11. He Kanawai e Kukulu ai i ka Oihana Hope Peresidena 15

KANAWAI 12. He Kanawai e Hoohaiki ai i ka Lawe ana

AOAO

mai a me ke Kuai ana o ka Opiuma a me na Mea i Hanaia no loko mai o ka Opiuma 16

KANAWAI 13. He Kanawai e Hookaawale ai i ka Huina o Kanalima Tausani Dala i mea e Hookaaia ai na Lilo o Kela a me Keia Ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina 19

KANAWAI 14. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 14 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ke Kanawai e pili ana i na Luna Alanui a me ka Hoolilo ana o ka Auhau Alanui a e Hoonoho i mau Papa Alanui Apana, a e Hoakaka i ka lakou mau Hana," i Aponoia ma ka la 25 o Novemaba, 1887, e like me ia i Hooholoia e ka Mokuna LXXXII. o na Kanawai o ke Kau o 1890, a e Pakui mai i Pauku hou i ke Kanawai o 1892 i oleloia e kapaia Pauku 15 20

KANAWAI 15. He Kanawai e Hoopau loa ai i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hoakaka ai no ka Hookohu ana i Hookahi Lunakanawai Hoomalu a me Elua Lunakanawai Apana iloko o ka Apana o Hilo, Mokupuni o Hawaii a e Hoakaka hou aku ai e Mahele ia a e Hoolilo ia ka Apana o Hilo i oleloia i Ekolu Apana Hookolokolo Kaawale." 21

KANAWAI 16. He Kanawai e Hoomana ai i kekahi Aie Lahui a me ka Hoopukaia ana o na Bona i mea Hoopaa no ia Aie 23

KANAWAI 17. He Kanawai e Kukulu ai i ka Oihana Kinaiahi o ke Kulanakauhale o Honolulu 25

KANAWAI 18. He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1876 e pili ana i ke Ola o ka Lehulehu 33

KANAWAI 19. He Kanawai e Hoopau loa ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoonoho ai i Kiaaina no kela a me keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai 35

AOAO

KANAWAI 20. He Kanawai e Hooponopono ai i ka Halihali ana o na Ohua no ka Uku ma ke Awa o Honolulu 36

KANAWAI 21. He Kanawai e Papa ai i ka Piliwaiwai 37

KANAWAI 22. He Kanawai e Hoapono ai i kekahi Aelike mawaena o ke Kuhina Kalaiaina a me C. N. Spencer me G. D. Freeth, i Hanaia i Maraki 29, 1890, a e Hoomana ai i kekahi Hoolimalima o na Mokupuni o Laysan a me Lisianski 41

KANAWAI 23. He Kanawai e Haawi ai i ka Pono i ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company, he Hui Hawaii i Hoohuiia, e Hana aku no ka Imi ana i ka Sulphur a me na mea e loaa mai ai o ia mea no Iwakalua Makahiki, e Hoopae mai i na Mikini me na Mea Hana, a no ka Heolako ana i na Hale Hana no ka Hana ana i ke Sulphuric Acid, a me na Mea Hana no ka Hana i na Mea Hoomomona Lepo a me na Lako e Lawelaweia ma ia Hana me ke Dute ole 42

KANAWAI 24. He Kanawai e Pili ana i na Hoopii e Kue ana i na Hui i Hoohuiia 44

KANAWAI 25. He Kanawai e Pili ana i ka Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana ma ka Hihia Mikamina 45

KANAWAI 26. He Kanawai e Hookaawale hou ae ai i ka Huina o Kanalima Tausani Dala no ka Hookaa ana i kela a me keia Lilo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina 46

KANAWAI 27. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 7 a me 59 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Pili ana i na Auhau Kuloko," i Aponoia i ka la 2 o Dekemaba, M. H. 1893 47

KANAWAI 28. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 78 o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Auhau Kuloko 48

AOAO

KANAWAI 29. He Kanawai e Pili ana i ka Oihana A'o Palapala o ka Lehulehu 49

KANAWAI 30. He Kanawai e Pale aku ai i na Moku Mahu Halihali Ohua i oi ae ka nui mamua o Elua Haneri me Kanalima Tona mai ka Halihali ana i na Ma'i Lepera a me na mea e ae i loaa i na Ma'i Lele a Ma'i Pili paha 51

KANAWAI 31. He Kanawai e Hoopau loa ai i ka Mokuna XIX. o na Kanawai o ke Kau o 1892, e pili ana i ka Pepa Uhau Lealea 52

KANAWAI 32. He Kanawai e Hoomana ai i ka Hookaaia ana o kekahi mau Lilo i loaa iloko o na Koho Balota Kuikawa malalo o ka Haawina no na Koho Balota .. 52

KANAWAI 33. He Kanawai e Hooponopono ai i ke Pa'i ana a me ka Hoolaha ana i na Nupepa, a me na mea e ae i Pa'i a i Hoolahaia 54

KANAWAI 34. He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna 48 o ke Kanawai Hoopai Karaima 57

KANAWAI 35. He Kanawai e Hookaawale ai i Huina Dala Hou ae no kela a me keia Lilo a me na Lilo Kivila a Karaima malalo o ke Keena o ka Loio Kuhina 59

KANAWAI 36. He Kanawai e Hooponopono hou ai i ke Kuai ana i na Waiona ma ka Hooloili hou ana i ka Pauku 30 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke Kuai ana o na Waiona," i Aponoia ma ka la 7 o Augate, M. H. 1882, a e Pakui aku ana i Elua mau Pauku Hou i ua Kanawai 'la i oleloia e kapaia Pauku 42A a me 42B, a e Hoopau loa ana i na wahi o na Kanawai e Kue ana me keia Kanawai 60

AOAO

KANAWAI 37. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 23 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Auhau Hoailona Pa'i," i Aponoia i ka la 27 o Sepatemaba, 1876, e like me ia i Hoololiia ai e ka Mokuna CIII. o na Kanawai o ke Kau o 1892, i Aponoia ma ka la 11 o Ianuari, M. H. 1893 62

KANAWAI 38. He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna XXXII. o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoakaka Maopopo ae ai i ke Kuleana Bela o na Poe Hoopiiia ma na Hihia Karaima." 64

KANAWAI 39. He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna XXXV. o na Kanawai o ke Kau o 1888, oia no "He Kanawai e Hoololi a e Hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Haokuni a me na Hoailona," i Aponoia ma ka la 11 o Augate, 1888, ma ka Pakui ana aku i Pauku hou i ua Kanawai la, e Kapaia Pauku 20A 65

KANAWAI 40. He Kanawai e Hoomahuahua ai i na Kokua ana i ka Poe Hoahu a e Hoomaopopo ana no na Hoahu ana no ka Manawa Maloko o ka Baneko Hunahuna Hale Leta Hawaii 66

KANAWAI 41. He Kanawai e pili ana i ka Lawelawe ana ma ke ano kue i ke Kanawai a me ka Malama ana i na mea Pahu 68

KANAWAI 42. He Kanawai e Haawi ana i Mana Hookolokolo Hou ae i kekahi mau Lunakanawai Apana 70

PAPA KUHIKUHI.

NA KANAWAI I HOOLOLIIA.

AOAO.

Auhau Kuloko. Pauku 7 a me Pauku 59 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i Aponoia ma ka la 2 o Sepatemaba, 1892..... 47

Auhau Kuloko. Pauku 78 o ka Mokuna LXI. o na Kanawai o 1892..... 48

Hao Kuni. He Kanawai e Hooloili a e Hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni a me na Hoailona, i Aponoia ma ka la 11 o Augate, 1888..... 65

Hoailona Pai. Pauku 23 o ka Mokuna CIII. o na Kanawai o ke Kau o 1892..... 62

Luna Alanui. E hooloili ai i ka Pauku 14 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ke Kanawai e pili ana i na Luna Alanui a e Hoonoho i mau Papa Alanui Apana a e Hoakaka i ka lakou mau Hana," i Aponoia ma ka la 25 o Novemaba, 1887, e like me ia i Hooholoia e ka Mokuna LXXXII. o na Kanawai o ke Kau o 1890..... 20

Ola o ka Lehulehu. Pauku 2 o ka Mokuna XI. o na Kanawai o 1876. Pauku 1 o ka Mokuna LIX. o ke Kanawai Hoopai Karaima i Aponoia ma ka la 7 o Iulai, 1870..... 33

Piliwaiwai. Pauku 80 o ke Kanawai Kivila a me Pauku 28 o ka Mokuna LV. o ke Kanawai Karaima..... 37

Palapala Huli. Mokuna XLVIII. o ke Kanawai Karaima, 57

NA KANAWAI A ME NA HAPA KANAWAI I HOOPAUIA.

AOAO.

Auhau Kuloko maluna o na Pepa Uhau Lealea. He Kanawai e Hookau ai i kekahi Auhau Kuloko maluna o na Pepa Uhau Lealea i Aponoia ma ka La 4 o Augate, 1892. (E nana i ka Pauku 1.) 52

Aha Lulu. He Kanawai e haawi ana i ka Pono e Kukulu a Malama i Aha Lulu, i Aponoia ma ka la 13 o Ianuari, 1893. (Nana i ka Pauku 1.) 7

Koa Kiai Aupuni. Mokuna LII. o na Kanawai o ke Kau o 1890. (Nana i ka Pauku 18.) 8

Kiaaina. Mokuna LXXVI. o na Kanawai o ke Kau o 1890, oia no "He Kanawai i Kapaia, He Kanawai e Hoonoho ai i Kiaaina no kela a me keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai." (Nana i ka Pauku 1.) 35

Kipi. Mokuna VI. o ke Kanawai Karaima. (Nana i ka Pauku 9.) 3

Lunakanawai Hoomalu a me na Lunakanawai Apana, Elua. He Kanawai e Hoakaka ai no ka Hookohu ana i Hookahi Lunakanawai Hoomalu a me Elua Lunakanawai Apana iloko o ka Apana o Hilo, Mokupuni o Hawaii, a e Hoakaka hou aku ai e Maheleia a e Hooliloia ka Apana o Hilo i oleloia i Ekolu Apana Hookolokolo Kaawale, i Aponoia ma ka la 9 o Augate, 1892. (Nana i ka Pauku 1.) 21

Oihana Kinaiahi o Honolulu. Mokuna XLV. o na Kanawai o 1888. (Nana i ka Pauku 28.) 25

AOAO

Opiuma. He Kanawai e Hoomaopopo ai a e Hooponopono ai i ka Hookomo ana mai, Kuai ana a me ka Hoohana ana i ka Opiuma a me na mea i Hanaia noloko mai o ka Opiuma, i Aponoia ma ka la 13 o Ianuari, 1893. (Nana i ka Pauku 9.) 16

Ola o ka Lehulehu. Mokuna VII. o na Kanawai o ke Kau o 1887, i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna XI. o na Kanawai o 1876, e pili ana i ke Ola o ka Lehulehu." (Nana i ka Pauku 2.) 33

Piliwaiwai. Pauku 1 o ka Mokuna XXXIX. o ke Kanawai Karaima; Mokuna V. o na Kanawai o ke Kau o 1870; Mokuna XXII. o na Kanawai o ke Kau o 1884; Mokuna XLI. o na Kanawai o ke Kau o 1886; Mokuna XLI. o na Kanawai o ke Kau o 1890; Pauku 75 o ke Kanawai Kivila, a me ka Pauku 26 o ke Kanawai Karaima. (Nana i ka Pauku 13.) 37

PAPA KUHIKUHI NUI.

AOAO.

Auhau Kuloko. E hooloii ai i ka Pauku 78 o na Kanawai o 1892, e pili ana i 48

Aie Lahui. E Hoomana ai i ka Hoopukaia ana o na Bona i mea Hoopaa no ia Aie 23

Aha Lulu. E Hoopau ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Haawi ana i ka Pono e Kukulu a Malama i Aha Lulu," i Aponoia ma ka la 13 o Ianuari, M. H. 1893 7

Alanui, Papa. E Hooloii ai i ka Pauku 14 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooloii ai i ke Kanawai e pili ana i na Luna Alanui a me ka Hoolilo ana i na Auhau Alanui a e Hoonoho i mau Papa Alanui Apana a e Hoakaka i ka lakou mau Hana, i Aponoia ma ka la 25 o Novemaba, 1887, e like me ia i Hooholoia e ka Mokuna 82 o na Kanawai o ke Kau o 1890, a e Pakui mai i Pauku hou i ke Kanawai o ke Kau o 1887 i oleloia e kapaia Pauku 15 20

Auhau Hoailona Pa'i. E Hooloii ai i ka Pauku 23 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Auhau Hoailona Pa'i," i Aponoia i ka la 27 o Sepatemaba, 1876, e like me ia i Hooloiia ai e ka Mokuna 103 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i Aponoia ma ka la 11 o Ianuari, 1893 62

Aha Hooko. E pili ana i na Mana a me na Hana o ka Peresidena a me ka 1

Aupuni o ko Hawaii Pae Aina, e pili ana i ka inoa o ka ... 7

AOAO

Auhau Kuloko. E Hoopau ai i ka Mokuna XIX. o na Kanawai o ke Kau o 1892 e pili ana, a maluna o na Pepa Uhau Lealea 52

Auhau Kuloko e Hooloii ai i na Pauku 7 a me 59 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i Aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, M. H. 1892 47

A'o Palapala o ka Lehulehu, e pili ana 49

Ahi. Oihana Kinaiahi o ke Kulanakauhale o Honolulu, e Kukulu ai 25

Bela. E hooloii ai i ka Mokuna 32 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoakaka Maopopo ae ai i ke Kuleana Bela o na Poe Hoopiiia ma na Hihia Karaima," 64

Baneko. Hunahuna Hale Leta Hawaii. E Hoomahuahua ai i na Kokua ana i ka Poe Hoahu 66

Hookaawale ana i huina dala hou ae no Kela me Keia Lilo a me na Lilo Kivila a Karaima malalo o ke Keena o ka Loio Kuhina 59

Hookaawale ana ae i ka huina o Kanalima Tausani Dala no ka Hookaa ana i Kela a me Keia Lilo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina 46

Hookaawale ai i ka Huina o Kanalima Tausani Dala i mea e Hookaaia ai na Lilo o Kela a me Keia Ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina 19

Haokuni. He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna XXXV. o na Kanawai o ke Kau o 1888, oia no "He Kanawai e Hooloii a e Hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Haokuni a me na Hailona," i aponoia ma ka la 11 o Augate, 1888, ma ka pakui ana aku i Pauku hou i ua Kanawai la, e kapaia Pauku 20A 65

AOAO

Halihali ana i na Ohua. E hooponopono ai ma ke Awa o Honolulu 36

Hoowahawaha. E pili ana 14

Hui i Hoohuiia. Na Hoopii e kue ana 44

Hana o ka Peresidena a me ka Aha Hooko, e pili ana i na mana a me 1

Hooholo ana o na Kanawai. E pili ana i ka 6

Honolulu. Oihana Kinaiahi o ke Kulanakauhale o 25

Hoohiki Oihana, e pili ana 2

Hewa Hoalaala Kipi, e pili ana 11

Hoopii e kue ana i na Hui i hoohuiia, e pili ana 44

Hoalaala Kipi, ka hewa e pili ana 11

Hope Peresidena, e kukulu ai i ka Oihana 15

Hale Leta, Baneko Hawaii. E hoomahuahua ai i na kokua ana i ka Poe Hoahu 66

Hoailona Pai. E hooloii ai i ka Pauku 23 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Auhau Hoailona Pai," i Aponoia i ka la 27 o Sepatemaba 1876, elike me ia i hooloiia ai e ka Mokuna 103 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i Aponoia ma ka la 11 o Ianuari M. H. 1893 64

Hoolaha me ke Pai ana, i na Nupepa a me na mea e ae i paiia, e hooponopono ai 54

Huli, Na Palapala. E hooloii ai i ka Mokuna 48 o ke Kanawai Karaima 57

Inoa o ke Aupuni o ko Hawaii Pae Aina, e pili ana 7

Kiaaina. E hoopau ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoonoho ai i Kiaaina no kela a me keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai," 35

Kanawai. E pili ana i ka Hooholoia ana 6

AOAO

Kuhina Kalaiaina. E hoopaa ai i ka Aelike mawaena o ke, a me C. N. Spencer a me G. D. Freeth i hanaia ma Maraki 29, 1890 a e hoomana ai i ka hoolimalima o na Mokupuni o Laysan a me Lisianski..... 41

Koa Aupuni. E hoomana ai i ke kukulu ana..... 8

Kipi. E hooloii ai i ka Mokuna 6 o ke Kanawai Karaima e pili ana i ke..... 3

Koho Balota. Na Lilo. E Hoomana ana i ka hookaaia ana o kehahi mau lilo ma ke Koho Balota Kuikawa, mailoko ae o ka Haawina no ke 53

Lawe ana mai i na Pu, na Lako Kaua a me na mea Pahu, e pili ana i ka 13

Laysan a me Lisianski, na Mokupuni. E hoapono ai i ka Aelike mawaena o ke Kuhina Kalaiaina a me C. N. Spencer a me G. D. Freeth i hanaia Maraki 29, 1890, a e hoomana ai i ka hoolimalima o..... 41

Lahui. Aie a me ka hoopuka ana i na Bona ma ke ano hoopaa no ia mea. E hoomana ai i..... 23

Lunakanawai Hoomalu, Hookahi a me Lunakanawai Apana, Elua. E Hoopau ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoakaka ai no ka Hookohu ana i Hookahi Lunakanawai Hoomalu a me Elua Lunakanawai Apana o Hilo, Mokupuni o Hawaii, a e Hoakaka Hou aku ai e Maheleia a e Hooliloia ka Apana o Hilo i Oleloia i Ekolu Apana Hookolokolo Kaawale," 21

Lako Kaua. Na Pu a me na Mea Pahu, e pili ana i ka lawe ana mai..... 13

Lunakanawai Apana. E haawi ana i mana hou ae i kekahi 66

Lunakanawai Apana. E pili ana i ka mana ma na hihia mikamina 45

AOAO

Lilo Koho Balota. E hoomana ai i ka hookaa ana i kekahi mau lilo i loaa ma na Koho Kuikawa mailoko ae o ka Haawina no 53

Lilo Laulaha o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina. E hookaawale ana i Kanalima Tausani Dala no ka Hookaa ana i 19

Lilo Laulaha o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina. E hookaawale hou ae i ka huina o Kanalima Tausani Dala no ka uku ana i 46

Lawe ana mai a me ke Kuai ana i ka Opiuma a mea i hanaia noloko mai o ka Opiuma. E hoohaiki ai i ka 16

Lehulehu, ke Ola o ka. E hoololi ai i ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1876 e pili ana i 33

Moku Holo Pili Aina. Lawe Ohua, Mahu, maluna o Elua Haneri me Kanalima Tona. E Pale aku ai i ka Hali ana i na Ma'i Lepera a Poe e ae i Loaa i na Ma'i Lele a Pili paha 51

Mahu, Moku Halihali Ohua maluna o Elua Haneri me Kanalima Tona. E Pale aku ai i ka Hali ana i na Ma'i Lepera me ka Poe i Loaa i na Ma'i Lele a Ma'i Pili. 51

Mana. E Haawi ana i Mana Hookolokolo hou ae i kekahi mau Lunakanawai Apana 70

Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana. E pili ana ma na hihia mikamina 45

Mea Pahu, na Pu a me na Lako Kaua a me na, e pili ana i ka Lawe ana mai 13

Nupepa me na mea e ae i Pa'iia. E hooponopono ai i ka Pa'i ana a me ka Hoolaha ana 54

AOAO

North Pacific Phosphate and Fertilizer Company. E Haawi ana i ka, he Hui Hawaii i Hoohuiia, e Huli i ka Sulphur no Iwakalua Makahiki, e Lawe mai i na Mea Hana no ia Hana, a e Kukulu i na Hale Hana no ka Hana ana i ka Sulphuric Acid, a me na Hale Hana no ka Hana ana i na mea Hoomomona Lepo, a pela aku, me ka Dute ole 42

Oihana Kinaiahi o ke Kulanakauhale o Honolulu, E kukulu ai 25

Ola o ka Lehulehu. E hooloili ana i ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1876, e pili ana i ke 33

Oihana Hope Peresidena. E kukulu i ka 15

Opiuma a me na mea i Hanaia mailoko mai o ka opiuma. E hoohaiki ai i ka lawe ana mai me ke kuai ana 16

Ohua. Na Mokumahu Halihali, E pale aku ai, maluna ae o elua haneri me kanalima tona mai ka halihali ana i na ma'i lepera a me na mea e ae i loaa i na ma'i lele a me na mai pili 51

Ohua, ka hali ana no ka uku ma ke Awa o Honolulu. E hooponopono ai 36

Pahu, na mea, e pili ana i ka lawelawe ana ma ke ano kue i ke Kanawai a me ka malama ana 68

Pu, Lako Kaua a me, e pili ana i ka lawe ana mai 13

Piliwaiwai. E papa ana 37

Pa Hoopaa Holoholona Aea. E Hooloili ai i ka Mokuna 35 o na Kanawai o ke Kau o 1888, ma ka Pakui ana aku i Pauku Hou i ua Kanawai la e kapaia Pauku 20A 65

Peresidena a me Aha Hooko, e pili ana i na hana a me na mana o ka 1

Pai ana me ka Hoolaha ana i na Nupepa a me na mea i paiia, e Hooponopono ai 54

AOAO

Papa Alanui. E Hooloili ai i ka Pauku 14 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ke Kanawai e pili ana i na Luna Alanui a me ka Hoolilo ana o na Auhau Alanui a e Hoonoho i mau Papa Alanui Apana, a e hoakaka i ka lakou mau Hana," i Aponoia ma ka la 25 o Novemaba, 1887, elike me ia i Hoohololoia e ka Mokuna 82 o na Kanawai o ke Kau o 1890, a e Pakui mai i Pauku hou i ke Kanawai o 1887 i oleloia, kapaia Pauku 15 20

Palapala Huli. E hooloili ai i ka Mokuna 48 o ke Kanawai Karaima 57

Peresidena. Ka Hope. E kukulu ai i ka Oihana 15

Palapala, A'o ana i ka Lehulehu 49

Waiona. E Hooponopono hou ai i ke kuai ana i na Waiona ma ka Hooloili hou ana i ka Pauku 30 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke Kuai ana i na Waiona," i Aponoia ma ka la 7 o Augate, M. H. 1882, a e Pakui aku ana i Elua mau Pauku hou i ua Kanawai 'la i oleloia e kapaia Pauku 42A a me 42B, a e Hoopau loa ana i na wahi o na Kanawai e kue ana me keia Kanawai 60